

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф. др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Александар Вучић: Даме и господо, драги пријатељи, добро дошли на научни скуп у организацији Тима за одбрану проф. др Војислава Шешеља, на тему – Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција, посебно у оптужници Хашког трибунала против проф. др Војислава Шешеља. Хвала вам што сте дошли у оволиком броју, а желео бих пре свега да поздравим наше уважене госте, рекао бих најистакнутија имена српске научне, правне, политичке и филозофске мисли. Поздравио бих, пре свега, академика Европске академије наука, господина Драгана Недељковића, а молим вас да поздравите и остале наше госте који данас неће узети учешћа у овој расправи, а то су др Момчило Суботић, др Радован Радиновић, проф. др Зоран Бингулац, мр Владимир Кршљанин, др Богдан Јамаџија, Милица Арежина, проф. др Сретен Сокић, Роман Мулић, мр Младенка Иванковић и др Гордана Живковић.

Желео бих посебно да се захвалим свима који су допринели да претходни научни скуп добије онакву медијску промоцију и да велики број грађана и у земљи и у свету буде упознат са садржајем онога што су најистакнутији људи српске науке овде изговорили о Хашком трибуналу. Посебно бих се овом приликом захвалио породици председника Српске радикалне странке, Војислава Шешеља и његовој супрузи Јадранки, која је овде са нама, јер они су ти који, рекао бих, на изванредан начин свакога од нас подстичу да се боримо за истину и правду и да помогнемо не само председнику наше странке, већ целокупном нашем народу.

Имам изузетну част да замолим председника и шефа Тима за одбрану проф. др Војислава Шешеља, заменика председника Српске радикалне странке, Томислава Николића, да узме реч и поздрави скуп.

Томислав Николић: Даме и господо, драги пријатељи, проф. др Војислав Шешељ отишао је 24. фебруара 2003. године у хашки казамат. И после две и по године Војислав Шешељ налази се на истом месту, додуше у знатно лошијим притворским условима, а судски процес не само да није почео, већ нико не зна ни када ће, ни да ли уопште имају намеру да га воде против нашег Војислава. Данас је јасно да је хашким тужиоцима једино било важно да Војислава Шешеља склоне из Србије и тиме испуне једну од великих молби досовских политичара који нису знали начин да победе Војислава и нашу Српску радикалну странку.

Војислав Шешељ је данас у Хагу иза решетака, јер овдашња јадна и кукавичка досовска власт није могла и није смела да се суочи са истином коју јој је храбро и отворено у лице сипао наш председник Шешељ. Зато су и написали жалосну и лажну оптужницу против Шешеља, рачунајући да ће се тиме решити највећег политичког противника, а Српску радикалну странку са Војиславом у Хагу, мислили су, лако ће победити и уништити. Преварили су се. У текст оптужнице нико није поверовао, а странка на чијем је челу Војислав Шешељ, данас је убедљиво најјача и најомиљенија политичка странка у Србији.

Пошто Војислава нису могли да оптуже ни за једно конкретно кривично дело, његово извршење или саизвршење, хашки тужиоци и њихове домаће слуге укалупили су своје оптужбе у правно-политичку конструкцију коју су назвали удружени злочиначки подухват. Узгред, овај појам се не налази у Статуту Трибунала, нема га ни у Римском статуту, а у извесној форми запажен је у пресудама које су доношене против нацистичких злочинаца у нирнбершком процесу. Немогућа правна конструкција створена је на темељу лажи, лажног заједничког плана или циља и представља или укључује тобожње извршење кривичног дела предвиђеног Статутом Трибунала. При томе, Војиславу не могу да пребаце ни командну одговорност, ни директно учествовање у злочинима, већ му на терет стављају идеју стварања јединствене државе српског народа. Тврде да је то био циљ групе од 16 људи, који никада нису били познаници, истомишљеници, а камоли да су планирали извршење некаквих заједничких злочиначких подухвата.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Последње најаве које долазе из Хашког трибунала, по којима би за удруживање у циљу извршења злочина заједно могли да одговарају Војислав Шешељ, Јовица Станишић, Франко Симатовић, Милан Мартић и Горан Хаџић, показују да су тужиоци потупно изгубили компас, јер Војислав би могао тобоже да буде одговоран искључиво због веза са Вељком Кадијевићем и Благојем Аџићем, а никако због веза са било ким из полиције, а посебно не из тајне полиције Србије. Незамисливо је да су политички противници могли да имају заједничке планове и циљеве.

Српска радикална странка помоћи ће свом и вашем Војиславу да се одбрани. Хвала најчеститијем делу српске науке који учествује у томе. Посебно се захваљујем вама, уважени академици, драги професори и поштовани пријатељи који сте дошли на овај скуп да истину и чињенице супротставите неправу и неправди. Хвала вам.

Александар Вучић: Захваљујем се господину Николићу, молио бих да реч узме академик проф. др Коста Чавошки, човек који се налази на челу и који води све акције у одбрани српских интереса, посебно у Хашком трибуналу.

Академик проф. др Коста Чавошки: Драги пријатељи, даме и господо, ово је прилика да још једном изразимо нашу солидарност са недужном жртвом хашког минотаура др Војиславом Шешељем, који већ трећу годину чами у хашком казамату у којем је својевремено тамновао и бесмртни Хуго Гроцијус. Ово је такође тренутак да нашем Војиславу пожелимо добро здравље и брз повратак у Београд и да још једном изразимо наше најискреније саосећање са његовом паћеничком породицом.

Читајући хашку оптужницу, ми смо сазнали да је др Војислав Шешељ не само окривљен за наводне ратне злочине, него да је био и члан некаквог злочиначког удружења, односно "здруженог злочиначког подухвата" – joint criminal enterprise (џоинт криминал ентерпрајз), како то у оптужници пише. Да бисмо схватили до чега таква конструкција може да доведе, извешћемо следећи мисаони експеримент. Како су током агресије атлантског пакта на нашу земљу почињени многи и тешки ратни злочини, замислимо да је тадашњи хашки тужилац Луиз Арбур, зарад лакшег утврђивања кривичне одговорности главних виновника, конструисала злочиначко удружење које чине Бил Клинтон, Тони Блер, Жак Ширак, Герхард Шредер, Хавијер Солана, Весли Кларк и други највиши званичници земаља чланица атлантског пакта и његови највиши војни команданти. То не само да би изазвало непојмљиве политичке последице, него би са правног становишта било недовољно уверљиво и спорно, јер зашто би, рецимо, премијер Шпаније или Италије био кривично одговоран за напад америчког авиона на мост и путнички воз на мосту у Грделичкој клисури 12. априла 1999. године или за бомбардовање зграде Радио телевизије Србије 23. априла исте године, кад их, по свој прилици, нико унапред није ни питао да ли то треба чинити. И како се уопште може правити злочиначко удружење од људи тако различитих, који управљају државама, војскама и народима, чак и кад део њихових војски делује под окриљем исте војне организације. Па чак уколико бисмо од Џорџа Буша млађег, Тонија Блера и његових војних команданата направили злочиначку дружину да би на све њене чланове превалили целокупну одговорност за све тешке ратне злочине над децом, женама и другим цивилима у Авганистану и Ираку који се и дан данас, захваљујући телевизији, врше пред очима целога света, вероватно би и многи независни и непристрасни аналитичари приговорили да смо претерали. Јер у моралној свести данашњег човека преовлађује уверење да кривична одговорност мора бити строго индивидуализована, те да се у начелу не може, захваљујући некаквој конструкцији злочиначког удружења, одговорати за дела која су починили други.

Но, оно што је недопустиво када су посредни највиши државници и војни званичници најмоћнијих земаља данашњице, сасвим је изводљиво у случају некаквих балканских домородаца

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

и несuverених држава где се без икаквог зазора могу правити све могуће кривичноправне конструкције, учитавањем геноцидне намере, конструисањем злочиначке дружине од више хиљада наводних чланова и објективна одговорност за дела других сходно такозваној командној одговорности. Управо тако је поступљено приликом подизања оптужнице против др Војислава Шешеља. У њој се вели да је, цитирам: "Војислав Шешељ учествовао у здруженом злочиначком подухвату и да је у оквиру циља тог здруженог злочиначког подухвата имао знање и намеру које су нужне за извршење сваког од почињених дела. Поменути здружени злочиначки подухват", тврди даље тужилац "настао је пре првог августа 1991. а трајао је до децембра 1995. године. Војислав Шешељ", наводи даље тужилац "учествовао је у здруженом злочиначком подухвату до септембра 1993. године, када је дошао у сукоб са Слободаном Милошевићем, а сваки од учесника у овом подухвату био је извршилац или саучесник".

Па у каквом се то друштву нашао др Војислав Шешељ? Као наводне чланове тог злочиначког подухвата тужилац најпре наводи Слободана Милошевића, генерала Вељка Кадијевића, генерала Благоја Ацића, пуковника Ратка Младића и друге, иако генерали Вељко Кадијевић и Благоје Ацић, на то обратите пажњу, никада нису били оптужени, а пре њега су на списку. Још је чудније што су се, почетком 1996. године у Паризу Бил Клинтон, Тони Блер, Жак Ширак и остали високи званичници такозване међународне заједнице најсрдачније руковали са Слободаном Милошевићем као кључним, како то они веле, чиниоцем мира и стабилности на Балкану, иако су већ тада њихови послушници и потркуше у Хагу морали знати да је он "преиспољни злочинац".

Оно што, међутим, још боље потврђује потпуну произвољност ове конструкције јесу наводни остали припадници тог здруженог злочиначког подухвата. То су сви припадници Југословенске народне армије, потоње Војске Југославије, новообразоване српске Територијалне одбране Хрватске и Босне и Херцеговине, Војске Републике Српске Крајине и Војске Републике Српске, Територијалне одбране Србије и Црне Горе, полицијских јединица Србије и Републике Српске, укључујући и Државну безбедност специјалних полицијских јединица Републике Српске Крајине, припадници паравојних јединица (не помиње се Вукова Српска гарда), као и друге политичке личности Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Републике Србије, Републике Црне Горе и руководства Срба у Босни и Хрватској. Опет обратите пажњу да, иако су поменуте водеће политичке личности Републике Црне Горе, до сада још нико од њих није оптужен, ваљда због превелике кооперативности и послушности Мила Ђукановића и његових главара. Ако сада прорачунамо колико је од 1991. до 1995. године могло бити Срба под оружјем, нећемо погрешити ако кажемо да их је било бар пола милиона. То значи да такозвани здружени злочиначки подухват има преко пола милиона припадника и да је сваки од њих могао бити оптужен, а да то није учињено само због тога што Хашки суд располаже малим капацитетима.

За тренутак се морамо позабавити оним неспретним, па и глупим објашњењима Карле дел Понте и њених потркуша у земљи на самом почетку суђења Слободану Милошевићу, да се тим суђењем индивидуализује кривична одговорност одговорних, а скида кривица са целог српског народа. Управо је обрнуто, јер ако се тврди да преко пола милиона српских војника и полицајаца чине здружени злочиначки подухват и да су сви они злочинци, онда је то цео српски народ, који се не може одвојити од своје војске и полиције, јер наша војска – то смо ми сами.

Тужилац, међутим, чак и у овој оптужници против др Војислава Шешеља није пренебрегао да се користи и уцењивањем. Један од оних који су уцењени овом оптужницом је и наш садашњи министар спољних послова, Вук Драшковић. На почетку те оптужнице се вели да је 14. марта 1990. године Војислав Шешељ образовао савез са Вуком Драшковићем, другим српским националистом и основао Српски покрет обнове. Вук је поменут да би му се ставило до знања да и он може бити

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

предмет прогона. На другом месту се помињу такозване паравојне јединице, па се наводи назив једне, "Душан Силни" и друге "Бели орлови", а да је пропуштена да се помене Вукова "Српска гарда". Дакле, њему се ставља до знања да увек и он може бити, не само поменут, него и оптужен уколико није довољно кооперативан, то јест уколико, као министар спољних послова не ради, не за наше, него за туђе стране интересе, америчке, арбанашке, муслиманске и хрватске.

И на послетку да видимо како је др Војислав Шешељ, као један од пола милиона припадника такозваног здруженог злочиначког подухвата, баш као и генерал Вељко Кадијевић, који није оптужен, поменут. То, наравно, наводи на следеће питање: зашто је др Војислав Шешељ уопште оптужен? Држање наводно запаљивих говора није довољан разлог, пошто се деликт мишљења не може и не сме кажњавати. Пре ће бити да су досманлије, оличене у покојном Зорану Ђинђићу и другим тадашњим главарима, закукале до неба из Београда, да више не могу да поднесу др Војислава Шешеља и да га треба уклонити, па је потом хашки тужилац милосрдно изашао у сусрет тој њиховој молби и подигао оптужницу; чак је доста вероватно да је оптужница против др Војислава Шешеља писана у Београду, а не у Хагу или да су је бар писали наши, а не хашки стручњаци. Било како било, др Војислав Шешељ је пре жртва унутрашње него међународне политике, а када се видело да су његови наводно запаљиви говори смешна и бесмислена инкриминација, онда је подведен под здружени злочиначки подухват од близу пола милиона Срба. Ни мање памети, ни веће глупости.

Нажалост, у овом изопаченом и поганом свету, због туђе глупости и покварености страдају многи наши Срби, а наш народ доживљава страшно и неподношљиво понижење. Томе се, драги моји, морамо најодлучније супротставити. Живели.

Александар Вучић: Захваљујем се проф. Чавошком, а молио бих проф. др Оливера Антића да узме реч.

Проф. др Оливер Антић: Поштоване даме и господо, ево мог малог прилога за једнога великог човека и великог јунака нашега народа. Пошто је ово научни скуп, ја сам овде обрадио појам заједничког злочиначког подухвата, јер ако тај појам може да опстане у сфери права, онда можемо очекивати да је та установа правно утемељена. Али ако не може ни сам појам да опстане са научне тачке, очигледно да и све оно што следи из тога појма једноставно пада. Дакле, то онда више није правна него фактичка ствар.

Инкриминација заједничког злочиначког подухвата у хашким процесима била је, уз спорадичне изузетке, резервисана само за руководство (политичко, војно и полицијско) српског народа. Та чињеница, с обзиром да се радило о грађанском рату, изазива висок степен сумњи и подозрења. Прва пресуда у којој се нашла ова инкриминација везана је за једног Србина – то је случај Тадић. Пошто такво дело не постоји у Статуту Хашког трибунала, наравно у самом раду има и обиље фуснота (ја нећу да замарам, разуме се, фуснотама), то ће бити предато Тиму за одбрану, али само тамо где је неопходно ја ћу се осврнути и на ту, да кажем тако, примедбу. Значи, ни сам Статут је не предвиђа, али по први пут је, после Другог светског рата, употребљена квалификација са суђења у Нирнбергу, међутим, уз констатацију да је у питању међународно обичајно право. Како не може бити спорно да таква инкриминација, посебно у савременим условима, изазива вишеструке недоумице, нпр. да ли је у питању посебно кривично дело или посебна врста одговорности у оквиру неког већ постојећег дела, да ли је то увођење објективне одговорности или колективне кривице, при чему различити одговори на ова питања имају далекосежне последице, као основно питање намеће се истраживање и фиксирање самог појма заједничког злочиначког подухвата. Коначно, поставља се питање да ли постоји нека корелација између агресије на СРЈ и увођења овог дела у праксу Трибунала, јер је тешко не уочити да

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

заједнички злочиначки подухват није примењиван првих шест година рада Трибунала, а онда, изненада, по самом окончању агресије, значи 1999. године, догађа се коперникански обрт увођењем таквог дела, или, како неки тврде, облика одговорности, који враћа колективну и објективну одговорност у кривично право! Овако велика и сложена питања захтевају дубоку и обимну анализу, што није могуће учинити за овако кратко време, али и само указивање на бројне проблеме и бројне антиномије које се јављају у вези са овим проблемом је од великог и научног и практичног значаја. Нарочито у овим преломним временима обрачуна између силе права и права силе.

Заједнички злочиначки подухват има свој основ у англо-америчком праву и то у установи заједничког подухвата. То је џоинт ентерпрајс, односно комон ентерпрајс, што су у суштини синоними, у ширем смислу, јер обухвата пре свега грађанскоправне спорове, а у ужем кривичноправном смислу то је комон дизајн, односно заједништво два или више лица у намери да учине противправно понашање и ту је сада наведен низ извора из англоамеричког права који потврђују ово што је сада изнето.

Но, у смислу саме идеје, самог правнофилозофског основа ове хашке конструкције назване заједничким злочиначким подухватом, и џоинт ентерпрајс и комон дизајн имају у суштини исти значај. Једна напомена за оне који се најуже не баве правом: не треба заборавити да је до одвајања грађанског, парничног и кривичног поступка у англоамеричком праву дошло јако касно и зато су многе установе кривичног права, па чак и сам кривични поступак, веома, веома везани за грађански поступак, тако да је та веза много чвршћа него у европском континенталном праву.

Дакле, да би уопште могло да се говори о заједничком злочиначком подухвату, мора претходно да се ради о заједничком подухвату. Другим речима, треба расправити сам појам заједничког подухвата, и то управо са становишта англоамеричког права, одакле и долази. Уколико се оно што се у хашким процесима подразумева под заједничким злочиначким подухватом може подвести под установу заједничког подухвата, онда се може говорити о одговарајућем кривичноправном појму и његовој више или мање адекватној примени. Уколико се, тај појам не може подвести под то, онда је очигледно да се ради о злоупотреби појма, односно злоупотреби права, што у крајњој линији значи кршење закона, што је кривично дело, како од стране судије, као и злоупотребу службеног положаја од стране тужиоца, што сам показао у једном од претходних радова.

Е сад идемо нешто конкретније о појму. Будући да је развијен у систему прецедентног права (џоммон лањ), појам заједничког подухвата је развијан у судској пракси, у оквиру које се могу разликовати три групе елемената који граде тај појам.

Прво, заједнички подухват представља удружену акцију која има заједнички циљ, који се постиже под таквим околностима да свако из тог круга лица има власт, изричну или прећутну, да дела у име свих, у погледу надзирања (контролисања), средстава и начина или организације чланова групе (нпр. запослених) ради извршења заједничког циља.

Заједнички подухват је такав подухват у коме учествују партнери који делују заједно.

Заједнички подухват подразумева заједницу групе људи у којој мора постојати заједница интереса везана за објекат или намену подухвата. У фусноти је детаљно објашњено шта је објекат, објекат кривичног дела, заштитни, општи заштитни, групни заштитни, облик радње и тако даље, са тиме вас нећу овде задржавати. Али мора да постоји овде веза за објекат и намену подухвата као и једнако право на усмеравање и надзор међусобног правца акције и понашања, уз поштовање свих у групи који имају право да се изјасне, значи, на неки начин одређено право гласа, или бар,

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

најмање, право да буду саслушани у погледу њиховог надзора или управљања, и сад се у фусноти доказује како то англоамеричко право у којим прецедентима управо у том смислу пресуђује.

Из наведеног произлази да заједничка делатност партнера подразумева једнако или сразмерно право сваког на усмеравање и надзор, дакле координисаност међусобног правца понашања, чињења или пропуштања, уз међусобно поштовање чланова у погледу изјашњавања (право гласа) или, у најмању руку, права чланова да њихово мишљење у погледу понашања, које води заједничком циљу, буде саслушано.

Делатност чланова заједничког подухвата, партнера како се тамо каже подразумева неколико елемената, који се морају испунити кумулативно, а то је: група људи, заједнички интерес, заједничка акција и одређена овлашћења.

Група људи, зна се, њу могу чинити три или више лица. Прима фациае се намеће чињеница да групу, у ствари, може чинити теоријски неограничен број лица, ерго цео један народ или чак и шира група, нпр. сви хришћани и сл. Та чињеница представља предуслов за објективну и колективну одговорност.

Заједнички интерес – група људи треба да има заједнички интерес, а он обухвата: а) заједнички објекат подухвата и б) заједничку намеру (циљ) подухвата.

а) Заједнички објекат подразумева свест и сагласност о објекту, нпр. да чланови групе опљачкају одређену банку, да униште одређену државу, да истребе одређени народ и сл. Очигледно је да у погледу заједничког објекта не може постојати никаква врста правне претпоставке која терети окривљеног, већ, обрнуто, тужилац је тај који мора доказати свест о објекту противправног напада и сагласност о томе.

б) Заједничка намера, односно циљ подухвата подразумева такође свест и сагласност чланова групе о сврси њиховог подухвата, нпр. да би се пљачком обогатили, или да би рушењем мултинационалне државе створили националну државу, или да би геноцидом другог или других народа учврстили своју националну државу. Заједнички циљ (намера, план) је по правилу нешто легитимно, јер свака група људи, управо је група јер има неке заједничке циљеве и интересе, нпр. породица, црква, клуб, пол, раса, школа, разред, струковно удружење, општина, град, држава, континент... Отуда јасно следи да постоји претпоставка допуштености циља, односно намере, намера је легитимна док се у одговарајућем поступку не докаже супротно, али зна се на коме онда лежи терет доказивања. Увек је на тужиоцу.

Занимљиво је да се корени заједничког злочиначког подухвата у Срба траже у "Начертанију" Илије Гарашанина, затим и у деловању Српске православне цркве и Меморандуму Српске академије наука и уметности! Дозволите ми да се ипак мало задржим на "Начертанију", јер одатле крећу. Прво, не треба заборавити да је "Начертаније" настало још 1844. године, дакле, када је Србија убрзано кренула у Европу. Те исте године усвојен је и Српски грађански законик, као четврти законик у Европи и свету. Значајну улогу у настанку "Начертанија" имало је Фрањо Зах, који је иначе био Чех, и то у служби пољског кнеза Адама Чокириског, чији је циљ био да Србију приближи Пољској, а да је удаљи од Аустрије и Русије. Или, рецимо, важну улогу је имао и Дејвид Урпарт, то је енглески дипломата, тада са службом у Турској, који је очигледно био извршилац енглеске политике, а чији је циљ такође био удаљавање Србије од Русије.

"Начертаније" је имало за основ промењене околности у свету, а пре свега колапс Турске и државну политику великих сила, нарочито Аустрије и Русије, у вези тога и остварење, разуме се, виталних интереса Срба у тим сложеним историјским приликама. У то време, треба посебно истаћи да су се народни и државни интереси могли остваривати само преко ваљаног правног

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

основа. А тај правни основ тада је био историјско право Срба које се вуче екс јуре херeditатис, дакле, по наследноме праву од средњовековне српске државе коју су насилно срушили Турци, који се, пак, у том тренутку полако повлаче са историјске сцене са ових простора, јер Срби враћају силом оно што им је силом одузето.

Занимљиво је, али и поучно, да су историчари до Другог светског рата у "Начертанију" видели један, у ствари, југословенски политички програм. Међутим, усташка пропаганда је тај документ прогласила великосрпским пројектом, а 1945. године комунистички агит проп, као и историчари апологете режима наставили су са истим квалификацијама "Начертанија" које су биле дате првобитно од усташке НДХ. Није сасвим јасно, да кажем то тако, како се "Начертаније" нашло са тим истим, дакле, усташкокомунистичким квалификацијама пред Хашким трибуналом.

Наравно, ту треба разумети да је оно што стоји у "Начертанију", у ствари, био један европски тренд и да су слични пројекти, слична писанија постојала и у Италији, и у Француској и тако даље. Такође, да ли треба уопште доказивати да Српска православна црква никада у својој историји није позивала на злочин, нити пак подржала неку злочиначку идеологију, мада се то не може рећи за све религије, па чак ни све хришћанске религије. Коначно, Меморандум САНУ, ко га је читао, ни уз највећи напор није могуће повезати са било каквим нелегитимним или неморалним актом. Напротив, највиша научна установа једног народа дужна је да укаже на опасне трендове који угрожавају виталне интересе једнога, то јест, свога народа.

Да видимо сада у пар речи, шта је то заједничка акција. Ово је такође сада са становишта англоамеричког права. Значи, заједничка акција – група коју повезује заједнички интерес треба да предузме одређено противправно понашање, а оно подразумева: а) чињење или б) нечињење.

Чињење се састоји у активном противправном понашању, нпр. упућивање претњи, пребијање, рањавање, силовање, убијање и тако даље, или пак издавање наређења да се то учини.

Нечињење се састоји у противправном уздржавању од чињења, нпр. непружање нужне помоћи, пропуштање издавања наређења подређенима којим би се спречио ратни или други злочин и тако даље.

Затим, овлашћења чланова, групе могу бити: заједничка, сразмерна, као и овлашћења усмеравања или овлашћења надзора.

Овде се детаљно сада говори о свим овим врстама овлашћења која морају постојати по англоамеричком праву да би се члан те групе могао сматрати чланом такве групе, што очигледно, у закључку се види, не може бити тако и није онако како је то постављено у Хашком трибуналу, па ћу овај део у том смислу скратити у усменом излагању.

Како у савременом кривичном праву безизузетно важи претпоставка невиности, а, без сумње, и субјективна, а то значи и индивидуална одговорност, то је неопходно да се у сваком случају, дакле код сваког окривљеног посебно, од стране тужилаштва докаже сваки од ова четири наведена елемента, као и сви поделементи ових елемената. Да ли је то тако у хашким процесима? Очигледно да није.

Из досадашње праксе следи закључак да је управо у оним случајевима у којима се ради о оптужењу за "заједнички злочиначки подухват" претпоставка невиности претворена у претпоставку виности, да је субјективна одговорност претворена у објективну и да је индивидуална одговорност изврнута у колективну, а колективна је укинута падом феудализма. То једноставно значи да је у кривичном праву на неки начин извршена реституција у стање пре Француске револуције.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Ту историјску одговорност на себе је преузело Жалбено веће Трибунала, које је, противно правилу да без закона нуллум цримен сине леге, односно без права, нуллум цримен сине иуре, пошто се у међународном праву то мало шире због извора поставља, али у сваком случају да без закона, односно без права нема злочина, па тиме ни кривичне одговорности, пазите сад, увело екстензивним тумачењем, које је забрањено у кривичном праву, а још при том када су у питању изузеци, а овде је очигледно у питању изузетак, екстензивно тумачење је недопуштено. Напротив, тумачење увек мора бити рестриктивно, што значи најуже.

У пресуди Жалбеног већа Трибунала од 15. јула 1999. године наводи се, дакле у самој њиховој одлуци, да тумачење Статута које је засновано на његовом предмету и циљу води закључку да Статут тежи да прошири надлежност Међународног трибунала на све одговорне и тако даље и тако даље. Да ли је правно могуће тумачењем закључити да пропис који не помиње једно дело, тежи да прошири своју сопствену надлежност? То је правни нонсенс. Да ли је правно могуће конструисати ново кривично дело које у многим елементима нема никакве везе са чланом који нормира тачно одређена дела, па чак подразумева неке принципе и последице који су супротни делима које предвиђа члан на који се тумач позива? Наравно, одговор је негативан. Али оно што правно није могуће, фактички јесте. Оно што не може прави орган, а то је суд, то може фактички суд.

Погледајмо, уосталом, да ли се “заједнички злочиначки подухват” може верификовати преко неспорних начела савременог кривичног права, а то су: законитост; легитимност; индивидуална, субјективне одговорност; хуманост; праведност и сразмерност.

Када је реч о законитости, кривично дело и кривична санкција могу бити прописани само од стране оног органа који иначе доноси законе, као и у поступку, односно по процедури за доношење закона. Подзаконски акти, као уредбе, наредбе и тако даље, као што су биле владареве одлуке у средњем веку, савремена права не допуштају. Модерна права безизузетно прихватају начело нуллум цримен, нулла поена сине леге. То је данас основна претпоставка начела владавине права, односно правне државе. То је тзв. гарантивна функција, када право, домаће или међународно, штити правне субјекте од самог кривичног права, јер се тиме спречава самовољно, непредвидљиво, неодређено и ретроактивно инкриминисање и кажњавање. Начело законитости, у европској кривичноправној традицији, има четири елемента:

Nulla poena sine lege scripta. Значи, нема кривичног дела, дакле, казне без прописа у писаном облику. Неписано право, укључујући и обичајно, будући да су недовољно одређени, различити на различитим подручјима, због великих могућности злоупотребе, нису допуштени као основ за кривичну одговорност.

“Заједнички злочиначки подухват” није предвиђен леге скрипта. Чак није предвиђен ни у Статуту Трибунала, тако да не испуњава овај елементарни услов за закониту одговорност.

Други елемент, поделемент, је *nulla poena sine lege graevia*. Нема кривичног дела, односно казне уколико дело није било предвиђено, односно прописано као кривично дело пре његовог извршења. То једноставно значи да је у кривичном праву забрањено повратно дејство закона, забрањена је ретроактивност (*lex retro non agit*). Изузетак је могућ, али само у случају када је каснији пропис за окривљеног повољнији у односу на ранији пропис.

“Заједнички злочиначки подухват” се по први пут јавља у одлуци Жалбеног већа и то, као што смо видели, шест година после отпочињања рада Трибунала. На тај начин је уведена, пазите, ретроактивност и то судским прецедентом у кривичноправну материју, а на штету окривљених! На тај начин овај битан сегмент законитости једноставно је погажен.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Следећи елемент је *nulla poena sine lege certa*. Нема кривичног дела, односно казне без сасвим тачно, прецизно одређеног понашања правног субјекта. Кажњавање на основу недовољно одређених норми, као што су генералне клаузуле, познате и применљиве у грађанском (посебно уговорном) праву, у кривичном праву је недопуштено.

“Заједнички злочиначки подухват” уведен је у праксу Трибунала, дакле, према образложењу самога већа које га је донело је плод ширег тумачења. Дакле, само Веће сматра да Статут хоће да прошири своју сопствену надлежност, што је, као што смо видели мало пре, потпуна бесмислица. Ево вам само једна илустрација, рецимо у случају Квочка, где је наведено да постоји инплицитна кривична одговорност и посебно значајан је случај рецимо Жигића који је оглашен кривим, пазите, и за убиства у којима, како је сам Трибунал утврдио, не да није учествовао, него чак није ни знао да су се догодила. Зато је одбрана у завршној речи прошле године истакла, и то је ушло у судске списе, да осуда може више штетити Трибуналу него Жигићу, ако то уопште може да се пореди, јер оваква осуда без кривице, каже се сада, биће синоним неправде за будуће генерације правника у целој свету.

Следећи елемент је *nulla poena sine lege stricta*. Нема кривичног дела и казне по основу аналогије. Кривична норма захтева уско тумачење, јер би кажњавање на основу широког тумачења норми одвело, разуме се, у самовољу, злоупотребу, правну несигурност и, у крајњој линији, обичну тиранију.

“Заједнички злочиначки подухват” управо се заснива на аналогији, а она је недопустива. Та аналогија са суђењем у Нирнбергу је направљена, да кажем тако, да би се, ето, ослонила на било шта. Међутим, чак и да нема забране аналогије у кривичним стварима, нирнебршка аналогија не одговара хашким процесима из врло једноставног разлога, што је у Нирнбергу заједнички злочиначки подухват примењен само у вези дела против мира, а то је вођење агресивног рата, а пазите, Статутом Хашког трибунала је искључено бављење проблемом, односно делом злочина против мира, јер је постављен онај чувени датум да се не би обухватили управо они који су и довели до овог несрећног грађанског рата унутар СФРЈ, јер су они споља, пре свега, учинили тај злочин против мира. А та аналогија може се повезати само са тим злочином. Дакле, ствар је заиста више него очигледна. Заједнички злочиначки подухват, јер није био изричито предвиђен Нирнбершком повељом, је довео, у ствари, до тога да се окривљени за ратне злочине и злочине против човечности ослободе у нирнбершким процесима, а сада у Хашком трибуналу, пазите, који толико деценија касни у толиком развоју кривичног права, значи сад се поставља на још климавије темеље, односно, на много гори начин и много неоснованији начин него чак и у нирнбершким процесима, што је, ја мислим, плантерани скандал.

Посебан елемент јесте легитимност. Свако цивилизовано друштво, разуме се, мора да своје норме базира и на етичким нормама. Етика мора бити суштина, срж правне норме, јер у супротном је то правно насиље, тиранија која може довести до Хитлерових гасних комора и тако даље, и тако даље, а све под видом права. Дакле, овде се на подробан начин елаборира та етика као срж легитимности, али са тиме нећу да вам одузимам даље време, мада је ово научни скуп и мора се ићи у неким стварима и у дубину и у појединости. Али та етика, рецимо, намеће и следеће, и то пазите, о томе пишу и највећи светски умови, као што је рецимо Платон, Аристотел, Цицерон, Кант, Достојевски, Шекспир, Гете, Његош, Бергсон, Ками и тако даље, једноставно да кажем, да сведем све ово на један пример. Рецимо, у групи осумњичених постоји могућност да је само један невин, али не можемо утврдити који. Онда сви кажу, без изузетка, морамо пустити све. Зашто? Праведност вреди више од корисности и ефикасности, а то управо каже један од највећих правних ауторитета из англоамеричког права. И не сме да буде жртвована јер право на правду и праведност је највише право. Том праву, као највишем, одговара и истоветна, највиша људска

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

дужност. На први поглед овакав став изгледа и сувише крут, чак можда и контрадикторан, јер спасавање невиног може да доведе до страдања других невиних, али изведено проблем до краја. Пристајањем да се праву одузме праведност ми му одузимамо легитимност, а онда право пада као једна вештачка конструкција. У том случају више није реч о праву, већ о неправу. Замислимо само живот на земљи са владавином антиправа. Нажалост, данас то није тако тешко замислити.

Затим, индивидуална, субјективна одговорност. Појам кривице, односно виности, претпоставља и подразумева да кривична одговорност мора бити везана за правног субјекта као појединца, индивидуу, јер само појединац има свест и вољу, без којих нема одговорности. Не може, наравно, да кривично одговара банка, као правно лице, јер су њен директор, председник управног одбора банке и председник надзорног одбора банке заједно лишили живота директора конкурентске банке. Па не одговара банка, одговарају они као појединци, индивидуално. То је немогуће из два разлога: с једне стране, одговорност подразумева кривицу, а крив је онај који је у правнорелевантном субјективном односу са делом хтео да изврши дело или пристао на забрањену последицу, зато се и назива субјективна одговорност; с друге стране, кривично право подразумева забрану одговорности за поступке других а то је колективна одговорност која се намеће у Хагу. Значи, у модерном кривичном праву готово безизузно важи то правило о индивидуалној одговорности. Могућ је само мали изузетак који је безначајан, а који је везан за кривична дела учињена путем штампе или других средстава јавног информисања. То је практично једини изузетак.

Заједнички злочиначки подухват је непосредна негација начела субјективне, односно индивидуалне одговорности. Тако је група Срба у случају, Омарска, проглашена одговорним не само због радњи или пропуштања које су сами учинили, него су такође одговорни због радњи и/или пропуста сваког од њих међусобно, као и других учесника, при чему ни Тужилаштво, нити Трибунал нису обавестили окривљене који су то други учесници због чијег понашања они одговарају, јер су ти материјали проглашени поверљивим!

Начело хуманости. Кривичноправни појам хуманости обухвата како заштиту највиших људских добара, значи хуманих вредности, тако и примереност санкција – хумане санкције. То једноставно значи да се кривичним нормама не могу штитити изопачене вредности, разни облици дискриминација, тортуре и уопште нехуманог поступања. Значи не смеју се толерисати различити видови психофизичког мучења, вређања људског достојанства и тако даље. Да ли се држање у притвору осумњичених које се мери годинама, а без оптужења, може квалификовати другачије, односно без почетка суђења, него управо као гажење начела хуманости? Да ли се кажњавање окривљеног за дело које он није учинио, нити је био свестан дела, може другачије третирати него као облик психофизичког мучења? Да ли се отмица осумњиченог, суђење у страниој земљи, на страном језику, по правилима материјалног и процесног права, за која окривљени није никада чуо, од стране судија који немају представу о историји, обичајима и приликама у месту наведеног извршења дела, није у ствари вид грубе повреде начела хуманости и не само тог начела?

Затим, као последње, начело праведности и сразмерности. Кривична санкција мора одговарати како учињеном делу, тако и степену кривице. Одмазда, као и физичка и психичка тортура осуђеног, казна која се састоји у одсецању делова тела, жигосању и тако даље, то су све апсолутно недопустиви примери за модерно кривично право. Норме које уређују кривичноправну материју морају бити прожете праведношћу, како у свом настанку, исто тако и у својој примени. Исто је и са изрицањем санкција. Да ли је то тако у Хашком трибуналу? Очигледно је да није. Посебно није у вези са овом конструкцијом која се зове заједнички злочиначки подухват, којим може да буде обухваћен било ко.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Посебно тешка злоупотреба материјалног и процесног права учињена је према др Војиславу Шешељу, коме се ставља на терет управо дело заједнички злочиначки подухват, за које смо у претходном излагању показали и доказали да једноставно не може да опстане у сфери права, нити по правилима англоамеричког, нити по правилима континенталноевропског права, јер не може издржати научну критику ни у једном сегменту. Војислав Шешељ се терети да је учествовао у заједничком злочиначком подухвату, чији је циљ био перманентно присилно уклањање других народа, осим Срба кроз чињење злочина у повреди чланова 3, 5 и тако даље. А пазите сад, циљ заједничког злочиначког подухвата, како је прецизирано у једном случају, је био перманентно уклањање, силом или другим средствима, несрпских становника са територија планиране српске државе. То је био план, како кажу они, широких размера, који је захтевао много учесника (а на то је указао проф. Чавошки), и институција ради успешног испуњења. Сваки учесник или институција, од најнижих до највиших овлашћења, допринели његовом успеху. Значи, број је још већи него што је навео проф. Чавошки. Успех плана је зависио од ангажовања и тако даље и тако даље. Другим речима, свако може бити обухваћен овим делом.

И на крају закључујем. Да би неко право постојало, оно мора бити подобно да буде појмовно одређено. Исто је и са обавезом. Чврсто појмовно одређење права и обавеза посебно је значајно у кривичном праву. Како је доказано, тзв. заједнички злочиначки подухват није могуће чак ни појмовно одредити, а да то буде у складу са савременим, односно модерним, достигнућима кривичноправне науке.

Као што се заштита грађанских субјективних права остварује путем ограничавања па и негирања туђих субјективних права, тако се и објект кривичног дела штити путем негирања самог објекта. За ту негацију, уколико се ради о легалној и легитимној негацији, неопходан је ваљан основ, јер ће у супротном та негација и сама представљати биће неког кривичног дела.

Негацијом основних начела и института савременог кривичног права, посебно начела законитости у свим његовим елементима, кроз примену заједничког злочиначког подухвата, Трибунал је негирао основна људска права окривљених, негирао сам заштитни објект и то без ваљаног основа, на који начин се и сам нашао у зони неправда. Заједнички злочиначки подухват, на начин како га је формулисао и применио Трибунал, је најопаснији облик негације модерног кривичног права, који у будућности, због изигравања субјективне и индивидуалне одговорности, може довести до новог мрачног средњег века, у смислу најбруталнијег кршења основних људских права, како појединаца, тако и ужих или ширих друштвених група. То квази правно средство, односно оруђе, у одређеним условима може довести до правног холокауста. Хвала.

Александар Вучић: Захваљујем се проф. др Оливеру Антићу, а молио бих мр Бранислава Ристивојевића да узме реч.

Мр Бранислав Ристивојевић: Уважене госпође и господо, посетиоци овог научног скупа, ја сам се кратко позабавио заједничким злочиначким подухватом у примени, значи у пракси самог Трибунала, односно његовим пресудама, зато што сам, пре него што сам писао за овај скуп, утврдио да у много којем институту правном, па не само у погледу злочиначког подухвата у пракси Трибунала влада једна велика правна несигурност. Значи, у различитим пресудама једна иста ствар може да буде постављена на различите начине. Претпоставио сам да је заједнички злочиначки подухват доживео исту судбину и утврдио сам да је тако.

Постоји једна група пресуда којој основу чини пресуда у случају Тадића, затим пресуда у случају Васиљевић, Крнојелац, Квочка и тако даље, с једне стране и с друге стране стоји једна од свежијих пресуда, пресуда у случају Стакић Жалбеног већа која на потпуно другачији начин уређује исти овај заједнички злочиначки подухват и ја бих се усудио да кажем, поставља га тамо

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

где му је и место, значи у ред или ранг обичног извршилаштва, односно саизвршилаштва, како већ и тврде све пресуде Трибунала. Заједнички злочиначки подухват у самом Трибуналу сам свој прапочетак има у том фамозном случају Тадић, где су мање више сви институти били и постављени. Један од пажљивих читалаца те пресуде је за пресуду у случају Тадић рекао да се Трибунал ту, уместо да се бави оним што је неопходно да осуди Тадића, бавио свим оним што му је неопходно и за касније случајеве, па се тако у случају једног заиста врло ниско рангираног оптуженог –обичног чувара у логору, какав је био Тадић, бавио чак и таквим институтима као што је заједнички злочиначки подухват. Шта ће у случају једног Тадића заједнички злочиначки подухват? Наравно да не треба и није неопходан, али је неопходан за будуће случајеве, па су они одмах на време разрађивали и њега.

Неколико пресуда се ослања на поставку заједничког злочиначког подухвата, како је у случају Тадић постављена. Шта то значи? Сматрају, односно позивају се на члан 7 1. Иако експлицитно, изричито није наведен заједнички злочиначки подухват у њему, они сматрају да се подразумева, односно да тај члан 7 1, где се налазе сви видови одговорности по којима се говори у Трибуналу, да он подразумева заједнички злочиначки подухват и да се он у њему налази иако изричито није наведен. То би, рецимо, могло до неке мере да држи воду. Зашто? Зато што под речју извршилаштво, под коју они покушавају да подведу у заједнички злочиначки подухват у уређеним кривичним правима, рецимо у Европи, подразумевају неколико различитих видова извршилаштва, па самим тим могућ је један овакав вид извршилаштва.

Такође, они наглашавају у свим пресудама да нема кршења начела законитости кроз ретроактивно важење права из простог разлога што, кажу, тај члан 7 1 – заједнички злочиначки подухват, не поставља нову врсту кривичног дела која није била прописана, већ једноставно представља само тумачење постојећих одредби. Рецимо да би и ово могло на одређени начин да се каже да држи воду.

Међутим, када креће разрада у пресудама заједничког злочиначког подухвата, видимо да се држе англосаксонске концепције, по којој, уместо да користе високоапстрактне генералне и опште норме, како би на континенту био обичај, користе описе случајева као примере кроз које покушавају да представе један правни институт. И тако у случају Тадић и осталим наводе неке случајеви, не само из праксе Трибунала, него из далеке историје међународног кривичног права и покушавајући описом тих случајева да наведу шта је заједнички злочиначки подухват. Ту разрађују неколико врста, три врсте, међутим, то чине врло немушто. Скоро да нема разлике између тих наводних врста заједничког злочиначког подухвата, како покушавају да направе. Затим дају неке елементе, објективне и субјективне, којима се гради овај заједнички злочиначки подухват. Неки од њих су заиста несумњиви, неопходни. На пример, множина извршилаца кривичних дела, то је неопходно, ако желимо да више људи учествује у нечему мора бити два или више, је ли тако. Затим, нека врста неког заједничког злочиначког плана, и то је заиста неопходно у оваквом случају да постоји. Затим, траже и одређену меру учествовања у том подухвату сваког од саизвршилаца и то нормално.

Постављају, такође, међу субјективне елементе умишљај уперен ка кривичним делима која су предвиђена у том заједничком подухвату. И ово би, условно речено, било у реду. Када погледамо овако дате елементе, видећемо да је горња граница тог заједничког злочиначког подухвата, ја бих слободно рекао уредно постављена, као у неком просечном кривичном праву, рецимо на континенту. Значи, више људи договоре се да заједно, на пример, убијају, пале, силују, руше, шта већ да ураде. Сваки од њих радњу извршења тог кривичног дела изврши, шта ту има нејасно. Проблем је када кренемо према доњим границама заједничког злочиначког подухвата. Оне би морале бити постављене на исти начин као горња граница, што ће рећи онако како би то у

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

једном уредном просечном праву било урађено. Е, то у пресудама Трибунала није урађено. Те доње границе посебно су врло нејасне, неодређене, магловите и верујем да оне одлазе далеко испод онога што бисмо могли да назовемо извршилаштвом, односно саизвршилаштвом у било ком уређеном, просечном кривичном праву. Како се то ради, на који начин?

Прво, тиме што се између осталог дозвољава не само да изричит заједнички злочиначки план постоји, већ дозвољавају да постоји и прећутни план. Штавише, чак у једној од одлука у случају Квочка кажу – о постојању тог плана довољно је да се закључи на основу чињенице да више људи делује у истом правцу, што значи, не мора Тужилаштво, они олакшавају своју пресуду доказивањем да постоји прећутни план. Не мора изричито да постоји, не мора да се нађе неки папир на којем пише – убити, срушити, силовати и тако даље, већ на основу чињенице да више људи делује унисоно, значи у једном правцу, може да се извуче закључак да план постоји. То је врло неодређено. Може више људи случајно да делује у истом правцу, не морају знати један за другог. Могу три човека да пљачкају једну исту банку, а да уопште не зна сваки за ону другу двојицу.

По мени, још један од врло великих проблема који се поставља у овим пресудама које чине то, условно речено тело прецедената које твори заједнички злочиначки подухват је чињеница да, осим радњом извршења кривичног дела које је предвиђено у злочиначком плану, и другим радњама се може учествовати у заједничком злочиначком подухвату. Те друге радње описују се речима – подржавање или доприношење заједничком злочиначком подухвату. Ове две речи такође нису довољно одређене и у себе могу да обухватају најразличитије врсте, понављам доприноса, односно подржавања заједничког злочиначког подухвата. То може да буде неко помагање, рецимо, у смислу кривичног права, међутим, подржавати можете рецимо и речима, можете и прећутно, можете и само климајући главом. Да ли је то довољно да неко оде у затвор, на основу чињенице да је неко други извршио кривично дело. Проблем је, значи, што та доња граница уопште није постављена. Не само да је непрецизна, него уопште није постављена, врло је ниска и отишла је далеко и добрано испод просечних правила које би у континенталним кривичним правима, немачком, француском, нашем, важиле за саизвршилаштво.

На субјективном плану, осим умишљаја ка кривичним делима која се налажу у злочиначком подухвату, сада се тај умишљај кроз неке пресуде даље разводњава. Уколико неко у подухвату учествује доприношењем и подржавањем, сада више не мора да има ни умишљаја ка тим кривичним делима. Он може да има једну врсту генералног умишљаја ка подржавању тог злочиначког плана. Тиме се даље разводњава, практично онај субјективни однос тог учиниоца кривичног дела, или боље рећи учесника у подухвату, јер он више није учинилац кривичног дела, ни извршилац, јер не чини радњу извршења, већ неке друге радње и тиме се креће даље то разводњавање заједничког злочиначког подухвата и спуштање граница. Тамо где највише ту границу спуштају и где је практично померају испод онога што би било заиста нормално, то је један пасус у пресуди Васиљевић где кажу да за ексцес једног од учесника у подухвату сви остали одговарају чак и када су само разумно могли да предвиде да ће он то да уради.

Увођењем те катерогије разумне предвидљивости која нам такође долази из англосаксонског кривичног права увели су практично нехат у заједнички злочиначки подухват. И то не нехат у односу на дела која су била планирана, већ и за она која уопште нису била у оквиру заједничког плана. Значи за ексцес било ког од учесника. Ако се њих пет договори, на пример, да убију некога, па један негде успут и силује, остала четворица одговарају и као силеције и то само ако су нехатно поступали у односу на тај његов ексцес. То је у потпуности у супротности са било којим уредним, просечним кривичним правом на континенту, где важи једно једноставно правило

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

– за експрес извршиоца кривичног дела, подстрекач или помагач, значи саучесници, не могу да одговарају. Такве одговорности нема, овде је та одговорност уведена чак и из нехата.

По мени, значи, на субјективном плану, не само на објективном, како смо писали тим радњама подржавања и доприношења, већ више на субјективном плану, практично тим нехатом, доња граница заједничког злочиначког подухвата је изузетно ниска. Тиме тај институт постаје изузетно широк и у њега можете да стрпате или подведете много штошта. Можете и онога ко би заиста требало да одговара, некога ко је заиста убио, силовао, палио, то је та горња граница, а можете и некога чији је допринос неком злочиначком подухвату изузетно мали, скоро никакав, а тај подухват не мора чак бити изричито, или планом предвиђен, њега можете извести из чињенице да више људи поступа у истом правцу. Ту се, значи, праве изузетно велике, те широке доње границе, које, по мени, нису чак ни случајно постављене тако.

Жалбено веће 2003. године, у случају Стакић покушава те ствари да окрене у једном другом правцу и прави, ја бих рекао, радикалан искорак. Шта ради? Они једноставно покушавају да установе заједнички злочиначки подухват тако што ће га подвести под један од института једног уредног класичног, нормалног кривичног права овде на континенту и ето, то је саизвршилаштво. Прво подижу границу на објективном плану тиме што јасно и прецизно кажу да допринос, односно, учешће сваког од учесника у заједничком злочиначком подухвату мора бити такво да је сваки од њих у сваком моменту извршења подухвата имао власт над целим подухватом. Шта то значи? Значи да је сваки од учесника у подухвату у сваком моменту могао, уколико прекине да врши своју радњу, или се пасивизира, да осујети цео подухват и да се та кривична дела из злочиначког плана не остваре. Само она радња која је тог квалитета је довољна, значи, да може да уђе у ранг радњи за заједнички злочиначки подухват. Тиме је судско веће у случају Стакић подигло ту доњу границу на један разуман ниво, заиста на ниво извршилаштва. Они су практично овде тај објективни допринос некога злочиначком плану ускладили са једном такозваном теоријом о власти над делом. То је теорија коју је пре неких педесетак година у немачкој правној науци откривена, односно, постављена прва, затим је прешла практично и данас се прелила, можемо рећи, на све правне науке на континенту и на правне праксе и на законодавства и она је данас владајућа, рецимо у Европи, теорија која поставља практично границе саизвршилаштва. Уколико више људи учествује у остварењу једног кривичног дела, то је могуће само у случају ако свако од њих у моменту извршења кривичног дела има потпуну власт над делом. Уколико је природа његове радње таква да он може оног момента када се пасивизира да обустави извршење тог злочиначког подухвата, он више не може да се изврши.

Тиме су, значи, на објективном нивоу границу подigli и свели је у нешто нормално, а затим нису то учинили на субјективном нивоу, јер то Жалбено веће изричито је казало да се не може кроз заједнички злочиначки подухват, зато што он није кривично дело, већ вид одговорности, вршити замењивање субјективних елемената бића кривичних дела која су предвиђена у Статуту Трибунала. Зашто? Зато што за сва та кривична дела која јесу предвиђена у Статуту Трибунала: геноцид, злочин против човечности, ратне злочине, нехат није облик виности, односно кривице са којим се она могу извршити. Немогућ је геноцид из нехата, немогући су злочини против човечности из нехата и немогућ је ратни злочин из нехата. Једностано је немогућ. Комплетно међународно кривично право апсолутно не трпи нехат, јер то су најтежа, највећа кривична дела, а барем два од њих, геноцид и злочини против човечности захтевају и организацију као елемент, да би била извршена, а немогуће је нешто организовати из нехата. Нешто организовати можете само намерно, по природи ствари.

Постоји још неколико института, рецимо, та несрећна командна одговорност је та кроз коју Трибунал уводи нехат у извршење кривичног дела. Међутим, ја сам нагласио то да је немогућ

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

геноцид кроз командну одговорност баш због тога што командна одговорност, подразумева нехат. Код пресуде у случају Стакић, Жалбено веће је ту границу, коју су оне старије пресуде спустиле јако ниско, подигло на један нормалан ниво где су и јасно потврдили, значи, не може се видовима одговорности извршити замена или допуна субјективних елемената бића кривичних дела која су предвиђена у Трибуналу, значи, ако је предвиђен умишљај, немогуће је заједничким злочиначким подухватом увести нехат. Другим речима, онај ексцес извршилаца који је у случају Тадић, Квочка, Васиљевић, Крнојелац, и тако даље, предвиђен и за њега се одговара, чак иако сте нехатно поступали у односу на њега, у случају Стакић није могуће. Оно што је врло занимљиво, то је да Жалбено веће у случају Стакић два пута понавља ову ствар, баш зато што жели да је нагласи. Прво у једном параграфу, затим у другом још каже – изричито наглашавамо, подвлачим да је немогуће извршити замену субјективних елемената бића кривичног дела. Тиме се заједнички злочиначки подухват доводи у ранг обичног саизвршилаштва. На тај начин, кад извршите изједначавање, практично, заједничког злочиначког подухвата и саизвршилаштва, више вам и не треба ни појам заједничког злочиначког подухвата. Шта ће вам, ако једна иста ствар има два имена, шта ће јој два имена, доста је звати је једним именом, старијим, и на тај начин практично, ја бих рекао, судско веће у случају Стакић избацује заједнички злочиначки подухват. Видећемо да ли ће током времена друге пресуде да се позивају на случај Стакић, али у сваком случају уводи га тамо где му је и место, где би требало да буде, у просто извршилаштво. И ту је Судско веће у случају Стакић изричито да кажем и врло, врло резолутно нагласило све ове ствари и ту је са неким пресудама чак у изричитом сукобу. Рецимо, у случају Квочка, у параграфу 98. Судско веће, рецимо, изричито каже да не мора допринос сваког од учесника у подухвату бити услов без кога подухват не може да се оствари, а Судско веће у случају Стакић баш обрнуто каже – сваки учесник мора да има власт над делом, иначе не може бити учесник подухвата. Пренесено, рецимо, на случај Војислава Шешеља, како може неко ко држи запаљиве политичке говоре да има власт над неким кривичним делима која се врше стотинама километара унаоколо. То је просто немогуће.

Ја мислим, и тиме бих желео полако да приведем своје излагање крају, да је на одређен начин Судско веће у случају Стакић својом поставком заједничког злочиначког подухвата извршило једну врсту, рекао бих, саображавања или, на неки начин приближавања права у Трибуналу једном уредном просечном кривичном праву на континенту овде. Разлог за то је што већина судија који су се налазили у том Жалбеном већу потичу из континенталног правног система, председавајући Већа је био судија из Немачке. Они су саображавали практично те старе англосаксонске поставке које су стране нашим кривичним правима, нашим поимањима, схватањима института кривичног права. Они су се обратили континенталном праву и то је доказ једне теорије која влада данас у науци, а то је да је Трибунал бременит тим поделама, а да је најважнија подела између англосаксонског и континенталног особља у самом Трибуналу. Свако од њих покушава да унесе оно што зна, оно што му је блиско, оно што му је познато из сопственог образовања, сопствене праксе, а те се ствари разликују, англосаксонци имају другачије кривично право у односу на нас овде на континенту. Једноставно, ви сте као просечан оптуженик тамо у позицији да, у зависности од тога какво вам судско веће суди, такво право можете да имате. У крајњој линији, то је правна несигурност.

Ја сам поводом неких других случајева имао прилике то да видим, рецимо, како судије са континента поштују праксу Европског суда за људска права, док англосаксонске судије уопште не воде рачуна о њој, не желе ни да је помену, никаквог поштовања за њу немају. Основни и прави проблем је правна несигурност. Ако сутра, рецимо, вама суди судско веће састављено од англосаксонских судија, онда ће заједнички злочиначки подухват за вас да буде као што је у случају Квочка, или Тадић, или Васиљевић. Ако добијете судију са континента, онда имате шансе

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

да вам суде уредно, нормално, на начин који вам је практично познат, а то је онако као у случају Стакић. Ако се вратимо на време извршења кривичних дела, тада право Трибунала није постојало. Оно што је постојало као право које је било меродавно право за извршиоце кривичних дела (наводне извршиоце), је било право овде у СФРЈ, оној држави која се распала. Па ако би требало на неког применити неко право, онда то треба да буде то право онда када је извршавао кривична дела, а поставка заједничког злочиначког подухвата као што је у случају Стакић постављена, она је у складу са тим просечним класичним линијама континенталног кривичног права какво је било и наше 1991, 1992, 1993, када су се вршила кривична дела које се углавном стављају на терет оптуженицима пред Трибуналом, па тако и Војиславу Шешељу. Другим речима, право решење, прави одговор јесте оно што је пресуда у случају Стакић поставила. Ја се надам да ће то постати право Трибунала, да ће сада и друга судска већа почети да се позивају на ову пресуду и да ће заједнички злочиначки подухват почети да личи на њу. У том случају од заједничког злочиначког подухвата неће остати ништа, остаће само име, а суштина ће бити једноставно, просто – саизвршилаштво. Хвала вам.

Александар Вучић: Захваљујем се господину Ристивојевићу. Замолио бих једног од наших најистакнутијих књижевника, господина Брану Црнчевића да узме реч.

Брана Црнчевић: Даме и господо, пријатељи, потрудићу се да мало спустим ниво Научног скупа импровизацијом о томе како мени Хашки трибунал и догађаји у Хашком трибуналу изгледају у дописивању са савременом политичком ситуацијом у Србији и зашто су једна од важнијих полуга за владавину Србијом.

Наравно, ја прво оцењујем Хашки трибунал као тек делић заједничког удруженог злочиначког подухвата који се зове глобализација. Бог је одредио да свет ужива у разликама, да има црне и беле, неистомишљенике, да иде према неком свом узусу, према поднебљу у коме се родио, а ми сада добијамо једну теорију по којој ће људи бити срећни искључиво ако сви мисле исто. Тај идиотизам још није промовисан, али се упорно промовише.

Ако гледате наше људе у Хашком трибуналу, треба схватити разлику између енглеског и српског језика. Они се труде да утврде поређењима крив, кривљи, најкривљи, а ми се бранимо поређењима невин, невинији, најневинији. Један од сигурно невиних људи је и Војислав Шешељ и ја овај научни скуп разумем као омаж њему и свим осталим хашким оптуженицима, којима се упорно доказује не оно за шта би требало бити, него оно за шта су оптужени произвољно, недокументовано и намерно.

Немам ништа против европске заједнице, дивим се људима и деци који говоре енглески, али би било лепо да живимо у држави у којој ће наша деца интелектуалци говорити енглески као Смиља Аврамов, на пример, а мислити српски као што она мисли. Није, дакле, ствар само у томе, ако ћемо да унаказимо језик. Ја сам "код Вука", у ресторану где долази београдска елита, чуо једног Енглеза који се трудио да говори српски, па је рекао конобару да му да салату од Срба. Ја сам му добацио – то сте већ појели. Читава варијанта која се односи на ово поднебље своди се на неколико апсолутно малих истина. Нама уведе у српски језик условни рефлекс. То значи, практично, унесу неколико страних речи које наши властодршци упорно понављају и привикавају српско ухо на страну реч. Једна од таквих бесмислених речи, која је појела десетак српских речи, а и даље наставља да их ждере је рецимо реч транзиција. Узмимо, рецимо, када направе политички склоп, кад наше паметно руководство редовно говори о стварима о којима се може говорити другачије и српски кажу – више од аутономије, а мање од независности. То је лексички подухват и наравно да треба неко од тих људи да буде примљен у Академију наука, али онда када буде била српска академија глобалних америчких наука.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Има свакојаких ствари код нас, без обзира што не кореспондирају директно са овом темом, јер, што бих се ја после Косте Чавошког и проф. Антића и магистра бавио Хашким трибуналом на начин на који су се они сјајно позабавили, ја се бавим оним што нам се догађа због Хашког трибунала. Шта треба произвести у овој држави? Несигурност нације, анационалност, идеју да, ако српски народ издржи да брани оне људе који су у Хагу, најчешће сасвим без разлога мора трпети последице. Преметили сте да се о стварима које су нам се догодиле уопште и не говори. Ми смо бомбардовани, а прошле године, управо ових датума када смо бомбардовани, није било помена о томе, али било је речи о "више од аутономије, мање од независности".

Помињу антихашки лоби. Прво, не знам да тако нешто постоји, али могли би смо да утврдимо ту реч као "ахагисти", да личи бар на оно атеисти – неко ко не верује у Бога, или неко ко не верује у Хаг. Ја у Хаг не верујем и ви, да верујете, не би ни дошли на овај скуп.

Још сам нешто белешкарио док сам слушао говорнике, али слабо белешкарим, више волим да инпровизујем. Морам да вам кажем да пасионирано гледам суђење и присећам се свог пријатеља Милошевића који је био слаб у нападу, а одличан у одбрани и морам да вам кажем да је то добро. Шешељу не дају прилику да заигра, њега држе на клупи док не направе још неку већу оптужницу, у којој ће можда бити оптужен да је убио Абрахама Линколна, њима је свеједно. Читава та хашко-српска варијанта не би била опасна да чврсто не кореспондира између политичких догађаја у Србији и Хашког трибунала. Имам утисак да би Хашки трибунал можда и пустио господина Шешеља, али сам уверен да би се овде неки противили да дође. Не мислим људи који су нормални, него људи који заступају власт, јер не знају шта ће им овде. Многи су људи тамо зато што им овде сметају.

Ризикујући да тотално уништим научни смисао овога скупа, могу да кажем да мене наводе на ону помисао једног српског песника, сви знате који је, који је у тренутку очајања – рекао и гробови наши бориће се с вама. Јер ми другог пута немамо. Ми имамо овај један једини пут. Не избегавамо да одемо у Европу, мислимо да смо у Европи, мислимо да смо тамо били, али не вреди се спорити, јер ће нека од невладиних организација, а има их бескрајно, кад чују мој или ваш говор рећи да су се стари вампири пробудили, а ја их уверавам да сам ја будан и кад спавам, а они спавају и кад су будни.

И тако, чекајући нека боља времена, а боља времена морају доћи (како би рекао Душко Радовић – биће боље, јер не може горе), поздрављам скуп, шаљем поздраве Војиславу Шешељу, са надом да може да издржи оно што су неки људи одавно показали да не могу, са надом да су сви хашки оптуженици који су тамо наши људи, наше горе лист и свима желим да се држимо овога правила – невин, невинији, најневинији. Хвала вам.

Александар Вучић: Захваљујем се Брани Црнчевићу, а молио бих господина Зорана Красића да узме реч.

Зоран Красић: У основи теме коју данас обрађујемо налази се дилема да ли је удружени злочиначки подухват појам, теорија, доктрина или ништа. И верујте, ове три речи у суштини представљају ништа. На све што је требало у кривичном праву да се одговори, теорија и законодавства су одговорила, па се прави разлика. Због личне, индивидуалне кривичне одговорности сваког појединца за неко дело које је противправно подела је направљена: постоји извршилац, постоји категорија саизвршиоца, постоји категорија саучесника.

Нешто што је покушано 1946. године у Нирнбергу, искоришћено је за два до три суђења, а онда касније, када су кренули италијански, немачки и други судови, напустили су то што се до тада звало заједнички злочиначки подухват. То се повампирило у Хагу оног момента када је дошла

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Карла дел Понте за тужиоца. С правом су моји претходници напоменули да ни Луис Арбур ни онај претходник из Јужноафричке Републике, када су подизали оптужнице против, пре свега, Срба из Републике Српске, нису наводили удружени злочиначки подухват, него су описивали радње за које сматрају, или основано сумњају да представљају злочине поводом једног од оних чланова који су наведени у Статуту. Карла дел Понте је то морала да смисли и мислим да је први предмет где је тумачењем онога шта је у петој измењеној оптужници у предмету – шамачка група, Карла дел Понте хтела да каже, тек Претресно веће закључило у налогу и у промењеној првостепеној пресуди да постоји удружени злочиначки подухват. Са тим смо се суочили, али не знамо шта значи, да ли може да постоји. Шта претресна већа користе као изговор да постоји удружени злочиначки подухват? Чак они у својим пресудама говоре “теорија удруженог злочиначког подухвата”. Да би нешто било теорија, то мора да испуни неке минималне услове, мора да заслужи једну научну обраду. Овде нема научне обраде, већ има позивања на неке случајеве из неке давне прошлости, попут, рецимо неких предмета који су изузеци, специфични предмети које је користило англосаксонско право. Оно што су људи у Хагу, којима је неко дао право да суде урадили – они су рекли да удружени злочиначки подухват није основ кривичне одговорности, а то би морао да буде, јер се у свим оптужницама лица позивају на кривичну одговорност по основу члана 7 став 1. или став 3; већ тумаче одредбу па кажу да је удружени злочиначки подухват облик почињења кривичног дела. То би у преводу значило да почињење представља акт извршења и као такав треба да буде радња и с правом су моји претходници говорили о удруженом злочиначком подухвату као можда посебном кривичном делу које има своје елементе, има своје биће.

На срећу, не постоји такво кривично дело, не налази се ни у једној од група кривичних дела које третира Статут Хашког трибунала. Значи, онда се ради о основу индивидуалне кривичне одговорности. Ако се ради о основу кривичне одговорности једног појединца онда то може бити само извршење, саизвршење и саучесништво. Ти наводно паметни људи из Хага смислили су у оптужници против Војислава Шешеља те његове радње, односно како је он то починио учествујући у удруженом злочиначком подухвату – и запаљиве говоре и да је помагао и да је подстицао и да је регрутовао и на други начин доприносио. И гле речи – доприносио. Када се употреби та реч у овој материји која се зове кривично право, онда се тај допринос увек везује за саучесништво у ужем или ширем смислу. Међутим, Хашки трибунал има проблем, то је правно теоријски и законодавно одавно разрешено и има проблем како оне који нису непосредни извршиоци кривичног дела, који нису ни били на месту, који не познају учиниоца кривичног дела, како њих да изведе на кривичну одговорност. Зато је формирана ова назови – теорија, која у суштини ништа не значи. Да се позабавимо елементима које они обично користе да би доказали да таква нека теорија постоји. Наравно, да би то профункционисало, од оних који су задужени да прогањају они су морали да нађу неку везу са нечим што у праву постоји. Тражили су везу са саучесништвом у ужем смислу речи, асоцирајући на организована злочиначка удруживања са очигледном намером да представе да је све што су Срби радили, радила организована злочиначка група. Да би то имало неку своју основу, они су осмислили елементе теорије удруженог злочиначког подухвата.

Први елемент, замислите, јесте “више лица”. Те две речи у праву ништа не значе. Тај елемент – више лица, јавља се код организованих злочиначких удружења, али се увек уз тај појам дају још и неки квалитативи који треба да укажу на постојање организације са хијерархијском структуром надређености, подређености и поделе посла. Не, Хагу је довољан само тај елемент – више лица. Значи, више лица на једном месту сви су они потенцијално кривично одговорни, јер је испуњен услов.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Даље, заједнички злочиначки план или циљ, односно замисао. Задатак свих нас је да на неком од следећих научних скупова посебно обратимо пажњу шта би то по Хашком трибуналу требало да буде заједнички злочиначки циљ и злочиначки план. Шта је то противправно у понашању Срба који су на кућном прагу узели пушку да бране свој дом, своју имовину и да бране своју државу коју су створили њихови преци? Шта је ту противправно? Зар није противправно на оној страни која је кренула према том нашем јаднику? Све може да се прогласи заједничким злочиначким циљем. Ако се анализирају пресуде Хашког трибунала, и не само претресних већа, него и Жалбеног већа, онда се види да заједнички злочиначки план може бити формиран на нивоу улице, на нивоу засеока, на нивоу општине, на нивоу округа, регије, а у оптужници против Војислава Шешеља још мало фали па нису целу Европу убацили као локалитет који је обухваћен планом Војислава Шешеља.

Шта су даље урадили као трећи услов? Рекли су учешће – у остваривању заједничког злочиначког плана. Морам само да појасним једну ствар. Удружени злочиначки подухват – то су три речи које врло тешко могу да нађу значење у нашем језику. Реч подухват значи посао кога се неко латио. Код њих је сваки посао кога се човек латио потенцијално кривично дело, кривична радња, тако да и говор може бити кривично дело; то је то учешће, то је тај посао кога се неко лати, регрутовање... Замислите, по овој њиховој теорији сви они који раде у општини или раде на регрутацији могу бити кривично одговорни, јер су дали учешће уколико су ова претходна два услова по мишљењу Хашког трибунала испуњена. Вероватно и ту треба наша теорија да укаже шта је, све учешће, тим пре што је господин Ристивојевић мало пре указао на прешироке формулације које се користе да би се описала радња појединца који се изводи на кривичну одговорност.

Даље, смислили су нешто што је можда најбруталније и што само болесни ум може да инпутира српском народу. Поделили су удружени злочиначки подухват у три категорије. Прва категорија да је извршење. Друга категорија, запамтите, концентрациони логори, то је та веза која им је неопходна са Нирнбергом. И трећа, такозвани заједнички циљ. Они Војислава Шешеља прогањају по основу све те три категорије. Причам о теорији, не причам о праву, јер тога у праву нема, то у праву не постоји. У пресуди Претресног већа, односно одлуци Претресног већа, до пресуде још није ни дошло, против Ојданића, они су закључили да се учешће у удруженом злочиначком подухвату може свести на шири облик. Он је крив зато што је имао заједнички циљ, а да притом не постоји ниједан квалификатив који би указао на место, време, лица где је постигнут договор, кад је постигнут договор, око чега је постигнут договор и тако даље и тако даље.

Зато сам и на почетку рекао, да ли је ово појам, да ли је ово теорија, да ли је ово доктрина? Не, ово је ништа. Да је ништа, доказ за то може да буде да, то што неки називају ово посебним погледом и посебном теоријом, је у супротности са нечим што се зове елементарно, што је основно у кривичном праву. Такво њихово виђење актуса реа је неприхватљиво када је у питању удружени злочиначки подухват. То је радња извршења кривичног дела, то је делатност која је законом изричито одређена, алтернативно или кумулативно, којом учинилац конкретног кривичног дела остварује његову последицу у смислу повреде или угрожавања заштићеног добра.

Да ли ова дефиниција актуса реа може да се примени на Војислава Шешеља? Ко би то могао да примени? Да ли тај услов може да буде испуњен? Даље, проф. Антић је објаснио о супротности ове теорије са начелима законитости у свим његовим аспектима. Ова теорија, теорија удруженог злочиначког подухвата је у супротности са нужним саизвршилаштвом. За свако кривично дело постоји теоретска могућност да се дође до нужног саизвршилаштва. Код неких дела чак и изричито. Овде није тај случај. Затим, у супротности је са основним принципом да нико не чини противправно дело ко користи своје право. Како могу ја из мог права да извучем противправни

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

акт и противправно понашање. Пошто је то немогуће у праву, то је морала ова теорија удруженог злочиначког подухвата да прегази. Прегазила је нешто што је основа кривичног права.

Затим, објекат радње је појам којим се одређује предмет на којем се предузима радња извршења кривичног дела. То значи да код сваког кривичног дела радња извршења мора да се предузима на одређеном објекту радње или предмету напада. У сваком случају, објекат радње представља елемент бића одређеног кривичног дела. У оптужници против Војислава Шешеља нема тога, зато што удружени злочиначки подухват није посебно кривично дело и зато је Хашки трибунал морао посебним тумачењем, да ли је у питању аналогија или нешто друго, да ствара конструкцију о постојању кривичне одговорности за нешто што није акт, није кажњив акт.

Даље, група, као кривично правни појам којим се објашњава облик организовања злочиначког удружења, као облик и вид саучесништва, је прегажена овим виђењем и теоријом удруженог злочиначког подухвата. Ова теорија удруженог злочиначког подухвата је у супротности са свим облицима организованог криминала.

И на крају, оно што је вероватно најважније, а мора да се истакне. Ево за протекле две године, готово у сваком претресном већу јавља се један судија који издваја мишљење поводом става својих колега или већине у претресном већу о кривичној одговорности појединца по основу учешћа у удруженом злочиначком подухвату. Управо те судије се позивају на познате теорије које постоје и важе у Европи и у нашем законодавству. То је теорија власти над делом која је водећа и основна када је у питању саизвршилаштво.

Значајно је рећи да се у предмету против Војислава Шешеља тужилац и Претресно веће налазе у ћорсокаку, јер да би га извели на кривичну одговорност, да би за публику учинили вероватним да је он нешто урадио, они морају да прегазе комплетно право, а то је врло тешко њима да ураде, имајући у виду да су направили преседан формирањем Хашког трибунала, а знате и сами, када се направи једанпут преседан, то онда постаје правило. У Римском статуту Сталног суда за ратне злочине не постоји као облик извршења, нити као вид индивидуалне кривичне одговорности нешто што би асоцирало на удружени злочиначки подухват. Чак напротив, у извештају генералног секретара приликом усвајања Резолуције Савета безбедности 827. од 25. маја 1993. године изричито је речено да припадност групи не повлачи кривичну одговорност, зато што је кривична одговорност индивидуална и мора код појединца да се докаже колики је његов допринос, колики је он удео имао, а одговара у границама свог умишљаја. Напросто, када је у питању Војислав Шешељ, они то све не могу да ураде, не могу да докажу – нема дела, нема кривичне одговорности. Питање је, ја намерно избегавам овде да улазим у конкретне ствари, конкретне предмете, где код неких постоји нека чињенична грађа, али се поставља питање зашто су и у тим, релативно чистим предметима са гледишта кривичне одговорности убацивани удружени злочиначки подухват. Пример за то јесте суђење шамачкој групи. У петој измењеној оптужници кроз тумачење две, три речи дошло се до закључка да је то удружени злочиначки подухват. Тако се прави чињенична и правна грађа, јер је на 15 места у 15 параграфа оптужнице против Војислава Шешеља наведен локалитет Босански Шамац без икаквог описа о његовом делу, о његовој радњи. Да ли је он уопште пролазио, кад је пролазио, с ким је контактирао и тако даље. У целокупном предмету на једном месту се само помиње његово име и то у неутралном виду. Променили су и пресуде шамачкој групи да би убацили удружени злочиначки подухват како би направили везу са предметом против Војислава Шешеља.

Међутим, направили су грешку. Правна теорија не може да прихвати удружени злочиначки подухват, јер је то ништа. Ништа које негира и основне елементе и појмове извршилаштва, саизвршилаштва, саучесништва. И зато на оваквим местима, ми из стручног тима

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

који помаже Војиславу Шешељу у припреми одбране, наравно, користимо више ова практична искуства, користимо и теоријска сазнања и врло драгоцен ће нам бити овај научни скуп да би нека нова сазнања употребили у поднесцима. Морамо да се осврнемо на удружени злочиначки подухват, не само због индивидуалне кривичне одговорности наших људи тамо, него због тога што се преко тога инсталира кривица целом једном народу, јер све што је вековна тежња једног народа, све што су наши преци урадили, овом теоријом је проглашено за злочиначки циљ, злочиначки план. Злочиначки план је чувати СФРЈ. Злочиначки план је чувати своју војску. Злочиначки је одазвати се на позив државе. Све је то злочиначко. Зато морамо да дигнемо глас. Наука мора да да допринос – разради ове теме, да се укаже на то, јер уколико не дигнемо глас, видите и сами – како се које веће мења, тако се мења и став о удруженом злочиначком подухвату и тако се изричу пресуде.

Александар Вучић: Реч има проф. др Милан Петровић, а нека се припреми мр Слободан Стојановић.

Проф. др Милан Петровић: Даме и господо, поштовани господине Николићу, изузетно ми је драго што је Српска радикална странка опет смогла снаге да одржи, уприличи један научни скуп на тему Хага и злочина Хашког трибунала и веома ми је драго да и ја на том скупу учествујем.

Ја бих говорио о политичкој конструкцији удруженог злочиначког подухвата, јер мислим да су колеге правници довољно расветлили са чисто стручне тачке гледишта шта је то удружени злочиначки подухват у правном смислу. Он је, оно што је лепо рекао мој уважени претходник, господин Красић, правно ништа. Он је, у ствари, сила обавијена у форму права. Мислим да је управо Аристотел био први који је рекао то да је најнеморалнија, најгора она сила која се крије иза права. Дакле, неколико речи о политичкој димензији удруженог злочиначког подухвата, а та димензија је у тесној вези са самим Хашким трибуналом и самом природом Западне Европе, на коју бих бацио један историјски поглед.

Наиме, Западна Европа, римокатоличко лутеранска Европа има једно обележје које је битан елемент њене судбине, а то је колонијализам. У различитим формама Европа живи, та Западна Европа, кроз колонијалне манифестације. Прво – крсташки ратови. Најчешће се говори да су крсташки ратови вођени против муслимана, Блиског Истока. Они то и јесу, али треба имати у виду да су крсташки ратови вођени као колонијални ратови и против православне Европе, у првом реду против Византије, а оно што се још мање зна и говори, против Словена. Немачки крсташки витезови целу Источну Европу су очистили од Словена. Једном од врло карактеристичних и значајних етничких чишћења, која се заборављају, повод, али не и узрок био је и тај што Словени, наша браћа у садашњој Источној Немачкој нису били хришћани, па су они највећим делом протерани, побијени, а једном делу је наметнута католичка вера и тиме су германизовани.

Даље, колонијални подухват великих размера је освајање двеју Америка, где су досељеници, пре свега англосаксонци и Шпанци, готово целокупно тамошње становништво истребили. Следећи велики колонијални подухват је освајање Африке. Африка је, пре свега, освајана да би се добили робови који ће обрађивати оне огромне празне просторе у двама Америкама. Па онда освајања Азије, која су опет имала једну другу колонијалну мотивацију, пре свега економску, а то је стварање тржишта за западноевропске производе.

Глобализам је, у ствари, последњи и највиши облик западноевропског и америчког колонијализма и посебан плен тог колонијализма јесу источноевропски народи у којима је престао да влада комунистички режим. Суштина тог колонијализма јесте да сами народи прихватају тај колонијализам тако што ће гласати за владе и странке које стоје у намесничком

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

односу према колонијалним господарима. Србија, и то је велика част Србије, 1990. године није хтела добровољно, дакле, гласајући за намесничке странке да се потчини глобализму као највишој и последњој форми неоколонијализма. Србија и српски народ бранили су после 1990. године и заједничку државу и своја вековна огњишта и то је заправо највећи злочин који је српски народ и који су Срби починили и зашта се терете у Хагу.

Управо да би се казнила Србија, која је једина европска земља која је пружила отпор глобализму, формиран је Хашки трибунал. Која је његова суштина? Суштина Хашког трибунала је казнена експедиција против Србије. Он, према томе, и није суд у правом смислу речи, него суд за линчовање. Према томе, при расправи о појединим правним категоријама, формулацијама, не сме се никад испустити из вида та нелегитимност Хашког трибунала.

Догодила нам се 2000. година и октобар 2000. године. Мислим да српски народ није више могао да се бори против целог неоколонијалистичког света и тај октобар заправо, то је једна црна тачка у нашој историји. Показало се, наиме, да је намесничка власт неоколонијализма, тј. глобализма, како се он друкчије зове, сада гора од комунизма. Не желим да браним комунизам, али видите, ниједан комунистички режим није присвајао национална добра друге државе. Совјетски савез није присвојио ниједну мађарску фирму, или чешку фирму, комунизам је поштовао то да национална добра припадају дотичној нацији. То је изражено на један, по мени, неадекватан начин државне својине. Приватизација је нужна, али каква приватизација? Приватизација чији власници и носиоци јесу само држављани и припадници дотичне нације. Међутим, код нас је приватизација и растурање друштвене својине нешто сасвим друго. Та приватизација јесте заправо колонијализација, странци постају власници наших најзначајнијих националних добара и предузећа. И шта они раде? Пошли су од фабрика, прелазе и на куповину земље, као што се то сад дешава у великим размерама у Румунији. Дакле, ми ћемо да будемо странци на својој сопственој земљи. То је крајњи циљ те приватизације.

Предузећа се врло често купују да би се уништила. Узмимо, рецимо, Дуванску индустрију у Нишу која је пунила пензијске фондове у Србији. По једној поузданој информацији, сада нови власник, странац, Филип Морис, машине из дуванске индустрије пребацује у Румунију, јер је тамо јефтинија радна снага. Дакле, Дуванска индустрија постаје прво страно предузеће, а после потпуно нестаје. Мислим да ће то бити судбина коју су нам они наменили, што је Хитлер отворено говорио, деиндустријализација источних земаља, да би се те земље бавиле аграром, да би производиле храну, а индустрија да припада само развијеним западноевропским народима.

Без обзира на форму, очигледно је да им је циљ исти. Сада нам је јасно зашто су измишљене све те оптужнице, зашто су изречене те пресуде. Циљ им је, наиме, да се обезглави покрет у Србији који се бори против неоколонијализма, јер они мисле овако – уклонити све способне политичаре, уклонити све способне војнике, уклонити све способне полицајце, остаје раја. То је систем сече кнезова и онда ћемо са својим намесницима, са својим неојаничарима лако да владамо том рајом. Ипак, међутим, на срећу, то се није догодило. Покрет је остао, остала је Српска радикална странка и мислим да ћемо од онога што називамо антихашким лобијем добити ускоро и један антиглобалистички покрет са падом глобализма као највише форме неоколонијализма. Видећете и сами, пашће и Хаг. Хвала вам.

Александар Вучић: Захваљујем се проф. Петровићу, реч има мр Слободан Стојановић, а нека се припреми Драгољуб Томашевић.

Мр Слободан Стојановић: Уважене даме и господо, заиста ми је драго што ми је пружена могућност да и са овог места кажем нешто о наведеној теми. Трибуналом у Хагу, као адвокат, се бавим практично негде од краја 1996. године, прво као заступник српских жртава у случају логор

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Челебићи, на свој терет и терет овог друштва, а затим и као бранилац једног од оптужених у случају Омарска на терет Трибунала, а већим делом и на свој терет.

У току те праксе заиста ми је веома засметала конструкција – заједнички злочиначки подухват. Морам нагласити, уосталом, то су рекли моји претходници након којих је заиста тешко рећи нешто ново, мада се ради о, по мом мишљењу, неисцрпној теми. Након неких шест година од почетка рада Трибунала, средином 1999. то се појавило у пракси Трибунала. Образложење Трибунала је било да је то на неки начин ново сагледавање раније постојеће праксе и наводно је било неопходно свом том апарату, свим тим стручњацима читавих шест година да сагледају тако нешто. Онда заиста морам поставити питање – колико оптуженима треба да сагледају тако нешто и да ли то уопште и данас могу разумети.

Своје мишљење о овој институцији, наравно, веома негативно, објавио сам у детаље прво у новинама, затим као рад на саветовању на Копаонику 2004. и најзад, почетком ове године, у дорађеном облику у адвокатском часопису "Браник". Примерак овог часописа постоји и у библиотеци Трибунала, умножен је и притвореницима у Шевенингену. Изгледа да се тај рад никако није свидео многима у Трибуналу. Трибунал ме је истрпео када сам првог дана бомбардовања поднео истом том Трибуналу кривичну пријаву против Била Клинтона и других због геноцида и других ратних злочина. Истрпео ме и касније, када сам поднео нешто касније пријаву против тадашњег тужиоца Луиз Арбур због саучесништва у истим тим злочинима, чак сам добио и неку врсту одговора од Карле дел Понте да је предмет у раду, али када је реч о заједничком злочиначком подухвату, изгледа да је овај рад превршио сваку меру, те ме након тога више нема на листи адвоката које Трибунал може плаћати. Образложење је да нешто са мојим стручним погледима није у реду, а на листу је ставио чак и почетнике који још нису ни имали прилике да покажу своје стручне погледе.

Ја сам иначе магистар кривичног права са 30 година искуства, од тога скоро 10 у Трибуналу, објављених око 25 радова, управо на ову тему којом се бави Трибунал. Међутим, није ми намера да вам се пожалим, поступак регистрара ме ни најмање не забрињава. Циљ ми је управо овим примером да покажем колико је ова тема значајна Трибуналу и колико им је стало да остане онако како јесте у постојећој пракси. Укратко, да не бих понављао оно што су моји уважени претходници већ рекли, моје мишљење је да ова конструкција чини тешку повреду права оптужених у поступку пред Трибуналом. Нема је у Статуту, Трибунал каже – имплицитно је садржана. Мислио сам да су приче о имплицитној кривичној одговорности напуштене још негде у средњем веку, али ето, појављују се опет. Али ако већ причамо о нечем имплицитном, дакле, нешто што је прећутно постављено као мач који одлучује о судбинама људи, није ми јасно да ли се имплицитно може поставити читава једна прилично гломазна конструкција са низом детаља, са свим субјективним и објективним елементима одговорности и то све у три облика, а зашто не, на пример, у два облика. И то са далеко већим гаранцијама за оптужене, како је то експлицитно предвиђено Римским статутом. Посебно у погледу субјективних елемената дела са којима Трибунал још генерално није рашчистио, долус директус, долус евентуалис, рекосенс, па и нехат. Један читав галиматијас постоји о овоме, што је основ примене сваког кривичног права, основ одговорности, основ сваке индивидуалне одговорности, да ли ће одговорати за умишљај, нехат. Римски статут, као један, ипак, сублимат достигнућа међународног кривичног права, коначно је дао превагу ономе што постоји у европскоконтиненталном систему, али није само у европскоконтиненталном систему, постоји и мишљење америчких стручњака да је то мишљење које преовлађује у свету. Наиме, директан умишљај је оно што води одговорности због дела предвиђених у међународном кривичном праву и има аутора који су спремни да кажу да то може бити и евентуални умишљај.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Међутим, код Трибунала и данас преовлађује такозвана категорија која се зове рекснес, у ствари једна англоамеричка категорија с којом нису рашчистили ни у том делу света, па значајне разлике постоје чак и у Енглеској у односу на Америку, али ради се о једном облику који је на прелазу између свесног нехата и евентуалног умишљаја.

Дакле, сва та проблематика у погледу субјективних елемената дела, тај један галиматијас, бркање основних кривичноправних појмова се преноси и на ову конструкцију звану цоинт криминал ентерпрајс. Наше мишљење да ова конструкција, онако како је и прихваћена у пракси Трибунала, у ствари чини неко посебно дело. Међутим, тек онда настаје проблем, дело које није предвиђено Статутом, дакле, повреда начела нулун кримен сине јуре, да кажем, пошто је повреда права, не закона, други су извори међународног права. Конструкција брка основне кривичноправне појмове, не поставља нимало јасне границе одговорности, омогућава потпуну арбитрерност, што често води објективној, па и колективној одговорности. О томе су моји претходници овде дали једно исцрпно и за мене у свему прихватљиво образложење.

Мислим да се све то у целости односи на ону конструкцију дату онако, и описану у оптужници управо против господина Шешеља. Према тој оптужници, колико могу разумети, Шешељ није учинио ниједно дело предвиђено Статутом него је учинио заједнички злочиначки подухват, што није предвиђено као дело Статутом. Из ове оптужнице проистиче неки мој закључак да ову конструкцију заправо није добро разумео ни онај ко је писао ову оптужницу. Даћу један пример, у овој оптужници стоји да је господин Шешељ чинио заједнички злочиначки подухват путем дела предвиђених Статутом. Ово је очигледно неразумевање ове конструкције већ од самог тужиоца, јер ако је заједнички злочиначки подухват облик учешћа у делу, како се у Трибуналу тврди, онда је могло бити само обрнуто, то јест, учинио је дела прописана Статутом путем заједничког злочиначког подухвата.

Једна забуна стоји, односно, један пример очигледног неразумевања ове конструкције од стране тужиоца стоји у тачки 11 – мени је тешко да то пренесем, јер не разумем, али нико и не разуме шта је заправо тужилац овде рекао, да је Војислав Шешељ учествовао у том заједничком злочиначком подухвату, а затим у другој реченици да је, поред ових облика саучесништва, и починио предмете злочине.

Међутим, став је Трибунала да заједнички злочиначки подухват управо спада у категорију учинилаштва. То је нешто шири појам, обухвата извршилаштво и саучесништво, и сад се понавља два пута за једно исто дело, једном да га је учинио кроз заједнички злочиначки подухват, а други пут да га је учинио независно од те конструкције. Тако да је то заиста један галиматијас, једна тотална збрка.

Као што рекох, заиста је тешко рећи нешто ново о свему овоме након ових претходних исцрпних излагања и ја бих одабрао, не бих вас дуже задржавао, али још нешто што је непосредно везано за ову оптужницу, односи се на право оптуженог да буде правилно информисан о садржини оптужби, о природи тих оптужби и о детаљима. Ево у чему је проблем, основни акт, односно оптужница, оригинал је на енглеском и француском језику, то је оптужница. Међутим, право је оптуженог, као што рекох, да буде упознат у детаљима са садржином те оптужнице. Мислим да текст који је дат Војиславу Шешељу није у потпуности задовољио ове услове и да српски превод не одговара у неким, за мене ипак битним елементима, овог заједничког злочиначког подухвата.

Ја не знам да ли је то истицано као приговор, али покушаћу са пар примера, дакле, ради се само о делу оптужнице која се односи на овај заједнички злочиначки подухват. Мислим да превод није коректан и да господину Шешељу није пружена права информација у свим елементима да би могао успешно да се брани. То је једно од основних права оптуженог, мислим да се ради о праву

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

предвиђеном чланом 21 Статута Трибунала, који је само једно слово многих конвенција усвојених уопште у целом свету. Ево рецимо у овом одељку који се бави индивидуалном кривичном одговорношћу, страна 2 оптужнице, тачка 7. Српски текст, дакле информација које је дата господину Шешељу гласи: "Злочини наведени у овој оптужници били су део циља овог удруженог злочиначког подухвата". То нема у оригиналу оптужнице, то је другачије, стоји: "Злочини побројани у овој оптужници су били у оквиру предмета заједничког злочиначког подухвата". Њему је сервиран појам циља, а у оригиналу значи предмет. То су битне разлике, циљ је једна свесна представа, неки психички односи, а предмет заједничког злочиначког подухвата је нешто друго, нешто што је материјализовано или треба да буде материјализовано кроз неке фактичке радње и тако даље. Дакле, погрешно је информисан у том погледу. Мислим да овде постоји збрка у погледу термина "објект" и "објектив". На енглеском језику "објектив" је циљ, а "објект" је предмет може значити и објект, али у контексту овога значи заиста предмет. Значи, погрешне информације. "Војислав Шешељ је имао свест и намеру". На енглеском стоји, "знање и намеру", а свест и знање ипак имају некакве различите конотације, ако желимо да будемо прецизни, ако желимо да важемо нечију кривичну одговорност на начин какав је заиста примерен и какав треба да буде.

Иста тачка, значи то је тачка 8. – алтернатива злочина наведених у делима 1, 9... биле су природне и предвидиве последице остварења циља. Опет исти проблем. Мислим да не стоји у оригиналу – остварење циља, него извршење онога што представља предмет заједничког злочиначког подухвата. Циљ по правилу није ни битан елемент неког злочина или дела, а предмет јесте.

Даље, тачка 8. значи страна 3 оптужнице – Војислав Шешељ је на остварењу циља заједничког злочиначког подухвата радио у договору са више појединаца. Не стоји у договору, договор подразумева неки писмени, усмени акт и тако даље. Не знам заиста како ће господин Шешељ одговарати на све ово, имајући у виду погрешну информацију о оптужбама које су му сервисане. Ту стоји инконкретно, што ће рећи усаглашено, али то може бити усаглашено без икаквог међусобног договора, познавања и тако даље, без икакве комуникације. Једноставно у неком објективном смислу, без неких субјективних веза. Иначе се, када смо код те тачке, помињу и неке конструкције – саизвршилац заједничког злочиначког подухвата, мислим да је то концепција која је чак и у пракси Трибунала недавно напуштена. Једно време су у неким пресудама заступане концепције заједнички злочиначки подухват може имати саизвршиоце, али и саучеснике. Међутим, један од приговора је био, имао сам част лично да га истакнем, да се не може од облика одговорности правити, нови облик одговорности. Тако да су ипак напустили ту концепцију. Нема саизвршилаштва ни саучесника у коинт криминал ентерпрајс. Позивају се овде на неке личности, неке су оптужене, неке нису, са којима је, наводно, господин Шешељ био у том заједничком злочиначком подухвату. Мислим да би онда морали дати прилику господину Шешељу да се упозна са деловањем свих тих лица, нарочито са свим поступцима који се воде против тих лица. Дакле, да му омогуће доступност свих аката и свих поступака који се воде против тих лица, обзиром да практично одговара и за њихове радње.

Лично имам једно доста негативно искуство у том погледу, јер сам у свом случају Омарска тражио да ми се дозволи приступ у списе, поверљиве списе случаја Милошевић, посебно јер се радило о саслушању једног сведока из мог предмета и код Милошевића, а сведок је причао о истим догађајима. Нису ми то дали. Мислим да и у овој конструкцији морају тако нешто учинити, иначе чине још једну од толико грешака. У тачки 10 исто једна грешка, већ сам поменуо ово – делујући сам и у договору са другим учесницима удруженог злочиначког подухвата. У оригиналу стоји – делујући усаглашено, опет не са договором са другим члановима, то је врло јасно, нису учесници

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

него чланови, али хајде, добро, то и да не сматрамо неком великом изменом. У тачки 11, страна 4 стоји – Војислав Шешељ, опет овај проблем око субјективног елемента, код кога и иначе постоји једна тотална збрка у Трибуналу, који иначе не прихвата нешто што је преовлађујуће у међународном кривичном праву, а исказано у Римском статуту. Чине још и грешке у превођењу. Значи, оптуженом сервирају нешто што не стоји у оригиналној оптужници. “Војислав Шешељ је свесно и хотимично учествовао у овом удруженом злочиначком подухвату имајући исту намеру као и други учесници”. Не, стоји – делећи умишљај других учесника. Намера и умишљај нису исто, мада намера може бити врста умишљаја. Проблем је у енглеској речи “интент”, “интешн” је углавном намера, а “интент” може бити намера, али је у кривичноправном смислу, у енглеској кривичноправној литератури то нешто што је заиста блиско умишљају. Значи, “делећи умишљај других учесника”, а не “имајући исту намеру као и други учесници”.

И најзад, ова последња реченица, о којој сам већ говорио, што је заиста једна небулозна реченица коју нико не може схватити шта значи је у тој истој тачки 11. Дакле, да вас не бих замарао овим детаљима који се лаицима у кривичном праву могу чинити можда и не толико битним, али нама који се бавимо кривичном правом, изгледају чак и одлучним, закључио бих да господин Шешељ није добио кроз ову оптужницу праву информацију на језику који разуме о садржини оптужнице, о детаљима и природи те оптужнице. Хвала.

Александар Вучић: Захваљујем господину Стојановићу, реч има Драгољуб Томашевић, нека се припреми Горан Петронијевић. Извињавам се, иза Горана Петронијевића Милован Дреџун.

Драгољуб Томашевић: Поштоване даме, поштована господо, Тужилаштво Хашког трибунала дана 15. 01. 2003. године, подизањем исконструисане оптужнице против проф. др Војислава Шешеља допунило је правно неодрживи квалитатив – заједнички злочиначки подухват, односно удружени злочиначки подухват, иначе непознат у досадашњој кривичноправној пракси. Подизањем исконструисане оптужнице против проф. др Војислава Шешеља требало је увући Републику Србију, односно њену покрајину Војводину, наводним деловањем проф. др Шешеља у шири контекст злочиначког подухвата и настојање, како каже с правом др Шешељ у свом приговору на хашку оптужницу да Срби, односно један народ, буду проглашени злочиначком групацијом. Аспект такозваног удруженог злочиначког подухвата, др Шешељ је у свом приговору на оптужницу правно оспорио и демантовао аргументима, а посебно се истичу његови следећи наводи: “Постојање злочиначког удружења, моје приступање том удружењу, моје учешће у том удружењу и уопште, моја припадност неком удружењу које је основано за вршење кажњивих дела или које је вршило кажњива дела и у овој оптужници која је против мене подигнута представља покушај да се створи стереотип који се очигледно намеће свим Србима оптуженим пред Међународним судом. Без обзира на најмање четири учесника у грађанским и етничковерским сукобљавањима на бившим југословенским просторима које оптужнице третирају, квалитатив заједнички – удружени злочиначки подухват одређен је само за српску страну, што већ само за себе указује на пристрасност аутора”.

Према оптужницама, циљеви тог монструозног подухвата били су, у односу на Косово и Метохију, истеривање знатног дела албанског становништва са територије покрајине Косово у настојању да се обезбеди трајна српска контрола над овом покрајином. Замислите бесмисленост и неодрживост такве једне тврдње да сопствена држава нема контролу над својом територијом. У односу на Хрватску присилно уклањање хрватског и другог несрпског становништва приближно са једне трећине Републике Хрватске која је планирана да постане део државе под српском доминацијом. И за Босну и Херцеговину – присилно трајно уклањање већине не срба, пре свега босанских муслимана и босанских Хрвата из великих делова Босне и Херцеговине. Очигледно је да постоје супротни показатељи, односно докази на основу којих можемо констатовати масовно и

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

геноцидно протеривање припадника српског народа и то најпре из Хрватске, затим из Муслиманско-хрватске Федерације и коначно са Косова и Метохије.

Хашко тужилаштво у свим својим оптужницама, као и против др Шешеља, наводи да је сваки учесник и саизвршилац у склопу удруженог злочиначког подухвата одиграо своју улогу и више улога које су значајно допринеле остварењу циља овог подухвата. Поред појединаца који су учествовали у удруженом злочиначком подухвату, почев од председника Слободана Милошевића, генерала Кадијевића, генерала Аџића, пуковника Младића и других, наводе се и други припадници ЈНА, касније Војске Југославије, новоформиране снаге Територијалне одбране у Хрватској и Босни, полицијске снаге Републике Србије, укључујући и Државну безбедност и многи други. Бројност и учешће сваког од ових учесника не би се могло разјаснити вероватно ни у будућих сто година, али оно што је најкарактеристичније, атак на ЈНА као снаге СФРЈ, односно СРЈ и на полицијске снаге Републике Србије.

У епицентру свих оптужница Тужилаштва Хашког трибунала, и то као главна наоружана снага за спровођење заједничког злочиначког подухвата против несрпског становништва у Хрватској, Босни и Херцеговини и Косову и Метохији, апострофира се ЈНА, односно Војска Југославије, заједно са снагама МУП-а и наводним српским паравојним саставима. Највећи парадокс у свим тим квалификацијама јесте опис Југословенске народне армије као окупаторске, иако ниједна њена јединица ни за један сантиметар није закорачила на територију друге суверене државе. Ниједан народ претходне Југославије нема војничку традицију која се може мерити са српском традицијом. Српска, а касније југословенска војска формирана је пре 130 година. Од конституисања српске војске, односно југословенске војске, она је ратовала укупно 17 година, по чему јој ниједна друга војска у Европи није равна, а да ни у једном од наведених ратова није укаљан њен углед и однос према цивилном становништву и заробљеницима противничких страна.

Такође, атак на припаднике полиције Републике Србије представља сличну потребу дискредитације једне врхунске службе која је поступала у складу са својим овлашћењима сузбијајући тероризам на Косову и Метохији, успостављајући стање апсолутне сигурности за све. Имајући у виду кратак опис учесника такозваног заједничког злочиначког подухвата, намеће се закључак да је то било организовано до те мере да се сви припадници несрпске заједнице на неки начин уклоне са територије где су живели припадници српске заједнице, што у сваком случају апсолутно није тачно нити постоје докази за тако нешто. Тај исконструисани квалификатив – заједнички злочиначки подухват сачињен је са намером да се Срби као народ дискредитују и да се на неки начин појаве у светлу нових историјских околности као злочиначки народ, замењујући неки други део приче који датира из Другог светског рата и пре тога.

Указујемо на различите ставове и аршине поводом примењивања такозване универзалне правде. Почетком марта 2005. године подигнута је оптужница против Рамуша Харадинаја и других у коме Тужилаштво покушава да својим квалификативом удружени злочиначки подухват буде на неки начин објективно. Међутим, о чему се ради. Цитирам наводе њиховог поднеска: "Према наводима оптужнице, удружени злочиначки подухват у којем су оптужени учествовали настао је у априлу 1988. године или пре тог месеца, а имао је за циљ да ОВК успостави потпуну контролу над својом оперативном зоном Дукађи путем напада на извесне сегменте тамошњег цивилног становништва и њихово прогањање, то јест путем противправног уклањања српских цивила са тог подручја и насилног сузбијања сваког стварног или претпостављеног вида сарадње тамошњих албанских и ромских цивила са Србима. Његов злочиначки циљ је укључивао застрашивање, отмице, затварање, премлаћивање, мучење и убијање циљног цивилног становништва". Из самог описа, из цитата јасно проистиче један апсолутно различит приступ када се ради о Албанцима, и

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

то о човеку и људима који су у априлу 1998. године, дакле, када није постојао оружани сукоб на Косову и Метохији према наводима Тужилаштва у другим оптужницама и пре тога чинили и тешка кривична дела тероризма и где је поступање снага СРЈ и МУП-а Републике Србије било у складу са законом ради успостављања мира и сигурности свих грађана.

Коментар, надам се, није потребан ни поводом небулозне констатације Хашког трибунала о некаквој оперативној зони Дукаћин, која у географском и територијалном смислу не постоји. Квалификатив – заједнички злочиначки подухват нашао се као нов у четири оптужнице и представља основну матрицу и подлогу на којој треба да се одвија цела лакрдија на овим судским процесима. Значај овог правног сурогата не треба потценити. Ова трибина је место са кога се могу одаслати основне поруке српском народу и светској јавности да евентуалном коначном пресудом против председника Слободана Милошевића, проф. др Војислава Шешеља и осталих оптужених због заједничког злочиначког подухвата од Хрватске, Босне и Херцеговине, Косова и Метохије и Војводине, се настоји да се докаже искључива одговорност српског национализма са његовим плановима о стварању Велике Србије, односно целокупног српског националног корпуса на просторима претходне Југославије за њено разбијање у току грађанских и етничковерских, готово деценијских оружаних сукоба. Таква пресуда Међународног кривичног суда аутоматски би имала за последицу преваљивање на леђа српском народу и његовом политичком и војном руководству, историјске одговорности, нестанак заједничке југословенске државе са свим консеквенцама које из такве пресуде следе.

Корист, са страним центрима моћи, у таквом евентуалном исходу суђења у Хагу виде, прво, шиптарски сецесионисти са намером да се коначно и трајно отцепе од Србије и да са постојећом државом Албанијом оснују велику Албанију. Хрватски националисти и сецесионисти да се коначно реше српског народа и остваре етнички чисту Хрватску. Муслимански екстремисти да остваре унитарну Босну са својом главном и доминантном улогом и да заједно са Хрватском наплате од наше државе ратну штету. Западна војна НАТО алијанса да за себе обезбеди алиби о својој некривици, односно, да сву одговорност за зла која је на југословенским просторима проузроковала пребаци на жртву агресије – српски национални корпус или, како га они кроз хашки филтер третирају, као припаднике заједничког злочиначког подухвата.

На крају треба рећи гласно да нисмо криви и да наша српска елита не сме да чами у проклетој авлији савременог доба. У оваквим стварима увек је крив онај који је први почео, а не онај који се бранио. Хвала вам.

Александар Вучић: Захваљујем господину Томашевићу, реч има Горан Петронијевић, нека се припреми господин Милован Дрецуна.

Горан Петронијевић: Уважено председништво, даме и господо, захваљујем се организаторима овог скупа, јер смо показали данас, колико сам ја могао да видим, да у српском народу још има веома паметних и умних глава и ма колико било непопуларно говорити о томе како сви исто мисле, мени је то изузетно данас драго, јер мислимо исто на један стручан начин о једном проблему који се зове – заједнички злочиначки подухват.

Ја сам негде почетком ове године написао неколико страна о том проблему, послао на неколико научних скупова. Нажалост, нису имали слуха да то уврсте у теме на тим скуповима који су се, нормално, бавили кривичним правом, посебно међународним кривичним правом, све до пре пар дана и то је на Тари на једном међународном скупу објављено. Нажалост, ја тада нисам могао да одем тамо, тако да је фактички ово први пут да излажем овај свој став и своје гледање на овај проблем који се зове заједнички злочиначки подухват.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Моји претходници, ја се потпуно слажем са њима, су у великом делу изнели све елементе како субјективне, тако и објективне елементе овог феномена и овог појма заједничког злочиначког подухвата. Ја стојим на становишту, и то је неко моје мишљење, да се ради искључиво о облику одговорности. Све недоумице које су настале у овом периоду рада Хашког трибунала око тога да ли је заједнички злочиначки подухват ново кривично дело, да ли је заједнички злочиначки подухват нова доктрина, нова терорија или је у питању нови облик одговорности, ја стојим на становишту да, по ономе што је до сада могло да се види у примени овог, назови института, у пресудама и одлукама Хашког трибунала, да се ради о новом облику одговорности.

Зашто је овакав облик одговорности уопште био неопходан Хашком трибуналу? Објективизирање кривице до које се дошло кроз извођење једног облика одговорности код командне одговорности, које је изједначило један део командне одговорности са објективном одговорношћу није довољно широко да може да захвати све случајеве у којима се могу појавити оптужени, а да буду осуђени за оно за шта су оптужени. Дакле, било је неопходно направити још један институт који ће шире да обухвати и тај проблем тако да се и, да кажем фигуративно, и она ситнија риба која прође кроз ту мрежу изведеног облика командне одговорности, тог фамозног четвртог облика командне одговорности онако како га је Хашки трибунал формулисао, неће моћи да избегне овај институт који се зове заједнички злочиначки подухват. Да би то било уверљивије, Хашки трибунал, односно и Тужилаштво, јер немојте ми замерити, ја их не одвајам, су из кривичноправне теорије, односно из до сада познатих института саизвршилаштва, затим одређених облика помагања и тако даље, извели и извукли два прва основна облика. Колеге су то пре мене објашњавале, ја не бих о томе говорио, дакле, то су институти који постоје у скоро свим европским земљама, па и у англосаксонском праву. Дакле, није имало уопште разлога да се они извлаче. Једини разлог због чега су они извучени, то је да би се створио привид новог института. Дакле, узето је саизвршилаштво, узети су одређени облици помагања, подстрекавања и тако даље и као трећи изведени облик, или тај фамозни облик заједничког злочиначког подухвата, одговорности за почињење дела лица које у саставу заједничког злочиначког подухвата, а који својим делањем излази из тог заједничког злочиначког подухвата. Пазите колико је то широко.

Па ту је ово што је господин Ристивојевић говорио о доњој и горњој граници захватања, о овој доњој готово да не можемо говорити. Проф. Чавошки је рекао – то су сви војници, официри, полиција, резервисти и тако даље. Не само то, кроз овај начин могу се обухватити и сви они који су пружали логистику, значи фактички пружали логистику, а до тога да чак ако дође до ситуације да се читава једна државна политика, једна држава или још горе једна нација огласи кривим за оно што се догађало да из тог дела можемо доћи до закључка да скоро сваки гласач који је у том периоду који је претходио гласао за такву политику може доћи под удар овог института. Дакле, ради се о једној веома негативној појави, могу слободно да кажем кривичноправној накази, ја сам је тако и у раду назвао. Она је створена пред Хашким трибуналом као један саставни део праксе рада тог, не могу га назвати судом, ја га називам Трибуналом, ако погрешим и кажем да је суд извините ме. Настао је као једна несрећна мешавина у једном процесу колонизације европског права од стране англосаксонског права. Та тежња да се англосаксонским правом колонизира европско право је довела до стварања много негативних појава у међународном кривичном праву. Ово је један екклантан пример. Дакле, заједнички злочиначки подухват створен је у раду Хашког трибунала у једном веома специфичном тренутку, у почетку његовог рада. Он је касније почео да се примењује, али је створен почетком рада Хашког трибунала. Морам вас подсетити, то је време када је рад Хашког трибунала био ван домашаја, нажалост, стручне светске јавности која би могла да, у тренутку када се нешто догађа и ствара нека негативна појава, која би могла имати

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

негативан утицај на развој међународног кривичног права уопште, да интервенише, да реагује. Нажалост, стручна светска јавност није се тиме бавила.

Није се бавила, јер је схватала Хашки трибунал као један ад хок политички суд који ће завршити свој рад момента када се остваре политички интереси оних који су га основали и из разлога због којих су га и основали. Дакле, схватање привремености рада Хашког трибунала је управо разлог због кога је стручна светска јавност направила велику грешку, која би да није оваквих скупова, а надам се да ће их бити више, могла скупо да кошта међународно кривично право.

Не могу да делим мишљење наших кривичноправних теоретичара, па и практичара који говоре о томе да је почетком рада, цитирају (чак мислим да је то једна тема коју је неко обрадио, да ли је у питању дисертација или је у питању магистарски рад), каже: "Допринос рада Хашког трибунала у развоју међународног кривичног права". Молим вас, када се каже развој, развој је просперитет. Развој је, ако се нешто што је до сада било замени нечим новим, што је боље од онога што је до сада било. О овоме не може никако да се говори. Примена оваквих института, објективизација одговорности, ширење и губљење индивидуалне одговорности, идеје до потпуне колективне одговорности, чак до одговорности држава и народа је апсолутно једна ретроградна појава и могуће је да је рад Хашког трибунала имао утицаја на развој међународног кривичног права, али не на развој, него на уназађивање међународног кривичног права.

На сву срећу, чули сте и од мојих претходника, у Хашком трибуналу постоји један велики, да не кажем, покрет, али један већи број судија тог Трибунала који не прихвата овај институт. Не прихвата са разлогом и то су углавном судије са европског дела континента, значи они који су своја знања и своју праксу стицали на тековинама римског права, као европског права. Поменућу их неколико, мислим да заслужују да се помену, то су Дејвид Хант, затим Шомбург, Линдхолм, то су људи који су издвојили своја мишљења и децидирано рекли у одлукама које су биле, било да су процесног карактера, приговори на оптужницу, било да у пресудама, било у току рада другостепеног већа, да апсолутно не прихватају заједнички злочиначки подухват као облик одговорности. Ја ћу цитирати господина Линхолма, који каже овако: "Ограђујем се од појма или доктрине удруженог злочиначког подухвата, како у овом предмету, тако и иначе". Дакле, он је потпуно децидиран, за њега заједнички злочиначки подухват, као облик одговорности, не постоји. Цитирају још једну његову реченицу која може и бити закључак овоме што сам до сада говорио и каже овако: "А по мом мишљењу", то је завршетак његовог издвајања мишљења, односно образложење издвојеног мишљења, "А по мом мишљењу заједнички злочиначки подухват није користан за рад нити међународног суда, нити за развој међународног права". Дакле, опасност о којој сам говорио на почетку овог свог излагања, да заједнички злочиначки подухват постане један институт који је, далеко од светске јавности, створен у деформисаном раду деформисаног Хашког трибунала, да ће то постати неки институт који ће наредне генерације уградити у неке нове статуте или нове законе међународних судова је све мања и то је оно што је веома важно.

Делим мишљење колега који су говорили о томе да ће се заједнички злочиначки подухват распасти као мехур од сапунице, то је нешто што неће моћи да опстане. Потребно је и треба што више овакве скупове организовати да би се скренула пажња и домаћој, а посебно међународној светској јавности, стручној у првом реду, да се са овим проблемом бави. Хвала вам.

Александар Вучић: Захваљујем господину Петронијевићу, реч има господин Милован Дрецун, а нека се припреме др Зоран Милошевић, др Драгољуб Петровић и др Перо Петровић. Изволите, господине Дрецун.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Милован Дрецун: Хвала. Драги пријатељи, истина је најоштрија сабља, а нема светијег задатка но бити чувар истине и правде. Истина и правда су рођене заједно, близнакиње. Хашки трибунал је, међутим, покушао да направи монструма, глобалиштајна, наследника франкенштајна, да истину споји са неправдом, а да лажи споји са правдом. Међутим, ја се, за разлику од мојих претходника, слажем са Хашким трибуналом да постоји заједнички или организовани злочиначки подухват.

Он је, планиран и зачет у најдемократскијој држави на свету, у Сједињеним Америчким Државама, чији је генерал Шорт, који нас је бомбардовао, дословце рекао: "Ако хоћемо да победимо Србе, треба да им одузмемо храну, воду, ма треба да им узмемо ваздух да не могу да дишу". И када су Срби колективно, масовно удахнули то мало ваздуха, они су рекли – ево доказа да је то злочиначки организовани подухват.

Тај организовани злочиначки подухват је почео почетком деведесетих година, када је у Америци објављена пројекција њихове обавештајне службе ЦИА како ће изгледати Европа и посебно тадашња Југославија 2005. Независна Словенија, независна Хрватска, велика Албанија, заједничка држава српског народа Србија и Црна Гора раздвојене. А онда је тадашњи њихов државни секретар рекао: "Србију треба свести на преткумановске границе, фамозни београдски пашалук". Па су објавили концепт за решавање српског националног питања, што је можда и најтежи део организованог злочиначког подухвата против српског народа. Желели су да нас скрешу у три концентрична круга, у првом да нема државе српског народа на подручју Хрватске. Уз помоћ обавештајну, војну, политичку, управо Сједињених Америчких Држава, Република Српска Крајина је на најгрубљи начин избрисана, а Срби етнички очишћени, иако су били под заштитом Уједињених нација. Планирали су други концентрични круг. Унитарну Босну и Херцеговину под доминацијом муслимана. И трећи концентрични круг – да одвоје Србију и Црну Гору и да њихове делове ставе под међународни протекторат. То јесте био почетак организованог злочиначког подухвата. Онда је Владимир Шекс, најближи сарадник Фрање Туђмана, у Канади рекао: "Старчевићеву формулу – трећина, трећина, трећина мењам. Половину Срба протерати, половину побити". То јесте организовани злочиначки подухват.

И почело је невиђено етничко чишћење и масакр над Србима. Бљеснула је Олуја, опет под заштитом и уз помоћ Сједињених Америчких Држава. А онда је започет и други део организованог злочиначког подухвата. Водећи балкански исламиста, Алија Изетбеговић, је хтео да направи на гробовима српског народа, на њиховим порушеним домовима, прву исламску државу у Европи, која ће бити одскачна даска за џихад према Европи. А онда су покушали да доврше злочиначки подухват, да етнички очисте Косово и Метохију, срце српског народа, од њега самог. Створена је терористичка Ослободилачка војска Косова, која је починила невиђене масакре. Радоњичко језеро, Волујак, Клечка и многа незнана места где су зверски побијени Срби. Паралелно је текао, можда и најтежи, заједнички злочиначки подухват, а то је покушај да се лажима победи истина. У том подухвату учествује Тужилаштво Хашког трибунала, учествују многе партије и политичари у Србији и Црној Гори, многе невладине организације, многи медији и новинари, а све са циљем да жртву оклеветају, а да кривца ослободе одговорности.

Војислав Шешељ је оптужен од стране Тужилаштва Хашког трибунала. Онолико колико га ја познајем, крив је. Крив је зато што је бранио интересе српског народа, зато што српски народ није делио, зато што је покушао да одбрани право на опстанак народа који у претходној Југославији, Титовој Југославији, ни у једној републици није био мањина, већ народ. Али Војислав Шешељ би за мене био крив да тако није поступио. И започео је најтежу борбу, да докаже истину у Хашком трибуналу. И ми смо саучесници тог његовог заједничког подухвата, јер се овде данас боримо за истину, а без истине нема слободе, а без слободе нема Србије. Зато је слобода за

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Војислава Шешеља, за све Србе који су неправедно оптужени и који треба да представљају заправо оптужницу против српског народа, данас наш најважнији задатак. Ја верујем да ће Србији сванути слобода и да ће слободу дочекати сви они Срби који су неправедно оптужени у Хашком трибуналу. Хвала вам.

Александар Вучић: Захваљујем се господину Дрецу, само бих се извинио, променио бих редослед говорника. Недавно је др Шуваковић постао отац две прелепе близнакиње, па има значајних обавеза, па бих замолио да он узме реч, а онда затим по редоследу по којем смо се договорили.

Др Урош Шуваковић: Поштоване даме и господо, ја сам покушао да уштедим време и да као пристојан човек, с обзиром да морам да изађем нешто раније, приложим свој реферат, али ми Аца Вучић то није дозволио. Но, трудићу се да будем кратак и само у неколико реченица да изнесем констатацију чија је основна порука да је заједнички злочиначки подухват у ствари политичка конструкција у служби спровођења светске тираније.

Појам заједничког злочиначког подухвата је централна тачка која служи као спона између оптужница такозваног Хашког трибунала против Слободана Милошевића и већине других наших оптуженика, пре свих оних који су били чланови државног руководства Србије, Републике Српске и Републике Српске Крајине, а то ће рећи др Војислава Шешеља, Милана Милутиновића, Николе Шаиновића, Драгољуба Ојданића, Милана Мартића, Горана Хаџића, Радована Караџића, Ратка Младића, Момчила Крајишника и других. Реч је о појму који је употребљен у сврху покушавања спашавања од краха оптужнице на самом старту у процесу против Слободана Милошевића.

Уколико се пажљиво прочита основна оптужница против Слободана Милошевића, дакле, она коју је подигла Луис Арбур, 24. маја 1999. године, видеће се да овај појам у тој оптужници не егзистира. Тог појма нема ни у првој измењеној оптужници против Слободана Милошевића од 29. јуна 2001. године. Он се употребљава први пут тек у измењеној оптужници за Косово 29. октобра 2001. године, а користи се, наравно, против њега и у оптужницама које су касније хронолошки подигнуте за Хрватску и Босну и Херцеговину.

Да је реч о политичком појму који у суштини представља најозбиљнију злоупотребу права, односно, сасвим прецизно, који представља негацију права, види се јасно из следећег текста, цитирам: "Када у овој оптужници користи реч починили, тужилац нема намеру да сугерише да је иједан од оптужених лично физички починио било који од злочина за који се терети. Реч починити се у овој оптужници односи на учешће у заједничком злочиначком подухвату у својству саизвршилаца. Да би остварили овај злочиначки циљ сваки од оптужених, делујући сам или у спрези са другим, знаним и незнаним лицима, значајно је допринео заједничком злочиначком подухвату користећи де јуре и де факто овлашћења којима је располагао", крај цитата. Ово је био цитат косовске оптужнице против Слободана Милошевића, а текст идентичног или готово идентичног садржаја налази се и у босанској и у хрватској оптужници против њега, као и у оптужници против проф. др Војислава Шешеља.

Дакле, из цитираног текста је јасно:

а) да Тужилаштво признаје и Слободану Милошевићу и др Војиславу Шешељу да нису починили ниједан индивидуални злочин који би им се могао ставити на терет.

б) да Тужилаштво признаје да је сваки од њих деловао сам, што ће рећи да између њих није било никакве суперординације.

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

в) да тврди да су тако што нису починили ниједан од злочина који су набројани и који су утврђени Статутом и тако што су деловали самостално, објективно допринели неком заједничком злочиначком подухвату који, наравно није постојао нигде више него једино у главама оних који су писали овакву оптужницу.

Врло је јасно да овај појам заједничког злочиначког подухвата јесте појам политичког, а не појам правног значаја. Он је настао као потреба да се задовољи најмоћнија сила света, заправо силе које су починиле злочин убиства Југославије и које су зато одговорне за зла на бившим југословенским просторима у последњој деценији прошлог века. Значи, да се они амнестирају од својих злочина, а да се оптуже Србија, Југославија и њено руководство. Проблем пред којим су се суочили они који су овакве оптужнице састављали био је, како задовољити менторе, а истовремено то све заоденути у некакву правну љуштuru. Тај проблем је нарочито био очевидан када су у питању оптужнице против председника Милошевића и проф. Шешеља за дешавање изван Југославије, значи, у Хрватској и Босни и Херцеговини. То су у то време већ биле међународно признате државе. Уосталом, баш је и признање Босне и Херцеговине и било повод крвавом рату који се тамо водио. Тако да је био проблем успоставити чак и неку врсту онакве командне одговорности какву покушавају да успоставе када је реч о Косову.

Докази да је било ко до њих починио ма какав злочин не постоје, из простог разлога што их нису починили, а то, како се види из текста који сам навео, потврђује и само Тужилаштво. Зато су морали пронаћи неку конструкцију која ће да послужи сврси, а то је да се осуде невини људи. Тако се стигло до конструкције заједничког злочиначког подухвата. Нико није починио лично никакав злочин, једни раде независно од других, чак су међусобно и политички противници, али према тој замисли хашког Тужилаштва објективно раде у истом циљу који називају заједнички злочиначки подухват, а који у стварности не постоји.

Као што ни сам Хашки трибунал није правна, већ једино политичка творевина заснована на негацији права, тако ни појам заједничког злочиначког подухвата, који је централни у оптужницама против Слободана Милошевића и др Војислава Шешеља, није правна већ искључиво политичка конструкција. Она је још један доказ да сила политике влада над правом. Оно што, међутим, треба уочити јесте да, иако заједнички злочиначки подухват сигурно не може бити оно за шта је могуће оптужити Слободана Милошевића и др Војислава Шешеља, овај појам ипак не би требало одбацити из политичког и политсоциолошког вокабулара. Овај термин би се могао користити и био би врло тачан да одрази једну другу појмовну садржину, а то је савезништво администрације Била Клинтон са албанским терористима, оличеним у ОВК, са муџахединима и Ал каидом, са криминалцима и терористима који ће недуго након агресије НАТО на Југославију угорзити и саму Америку.

У наведне сврхе, тај је термин прилично погодан и прецизан. Наравно, за утврђивање злочина које је починила Клинтонска администрација и њени највиши функционери заједно са својим савезницима, функционерима једног броја европских земаља које су у томе учествовале није потребно правити никакве, ни правне ни друге конструкције, бар када је реч о агресији на Југославију. Докази о њиховим злочинима су врло евидентни, а побројани су у данас већ скоро заборављеној пресуди Окружног суда у Београду К381/2000, које се марионетски досовски режим одрекао. За ту сврху, дакле, за стварне злочине који су потврђени и учињени, није било потребно нашем праву да конструише никакве незамисливе конструкције, већ су само у строгом кривичном поступку изведени докази о почињеним злочинима. Хвала лепо.

Александар Вучић: Захваљујем се господину Шуваковићу. Реч има др Зоран Милошевић, па др Драгољуб Петровић, па др Перо Петровић.

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Др Зоран Милошевић: Уважено председништво, уважена господо, браћо и сестре српски радикали, аналитичари невладиних хашких организација, између осталог убеђују нас да православље и одговорност, православље и тржишна економија нису спојиви. Заправо, говорити о православљу и одговорности значи чинити логични промашај. Између осталог, користи се и библијска прича о Адаму и Еви, то јест одбијању човека, у овом случају Војислава Шешеља, да призна властиту одговорност за наводне злочине. Подсетимо се, Ева је одбацила одговорност за једење јабуке и изгнана је из раја речима: "Змија ме је навела". По тој логици, Војислав Шешељ, као убеђени православлац, следи ову логику и мучи Хаг не признајући своју кривицу.

Међутим, иста Библија говори да изабрани народ осваја друге народе тако што су налазили унутар њих људе који су издавали свој народ и нападачима отварали капије тврђава и градова. Ова чињеница је присутна вековима, па ево, преко досманлија и неких невладиних организација и код нас. Ко доставља лажи Хашком трибуналу о Србима, односно Војиславу Шешељу? Наши денационализовани и досманлизовани грађани. На тај начин отварамо питање субјективитета у оваквом процесу Запада у лику Сједињених Држава и Европске уније и њихових сателита, тачније домаћих девизних петоколонаша на једној страни и Војислава Шешеља са српским радикалима и патриотама на другој. У збивањима око Војислава Шешеља преплићу се различити интереси и исказују добро чуване тајне.

Сва прича, на пример, око правне државе, која је одвела у тор Сједињених Држава милионе наивних денационализованих и досманлизованих грађана показала се као обмана. Правна држава у случају Војислава Шешеља показује да је то идеолошка прича за наивне грађане. Друго, сва прича око људских права и њиховог узорног стања у Европској унији у судару са Војиславом Шешељем пуца као пена од сапунице. Треће, сва дрека око демократије западног типа у судару са Војиславом Шешеља показује се као празна прича смишљена опет за наивног денационализованог и досманлизованог грађанина.

Кључно је, дакле, питање – зашто демагогија Сједињених Држава и Европске уније не може да прогута случај Војислава Шешеља. Сматрам да је разлог једноставан. Наиме, Шешељ је изграђена личност, персону са лицем, са српским идентитетом. Овом персоналитету супротставља се домаћи денационализовани и досманлизовани грађанин научен реторици и демагогији Сједињених Држава и Европске уније. Другим речима, овде, као у Хагу, нема персоналитета, већ онога што се назива грађанским идентитетом, а то је немање лица, немање образа, већ профита и долара.

Немање лица, или личности, први је и основни услов за злочиначко удруживање било које врсте, па и ово против Војислава Шешеља. Злочин, једноставно, неће лик, неће образ, персонализам или личносна филозофија, својство је хришћанства, посебно православља. Војислав Шешељ је православље усвојио у срцу, без обзира на то што је знао критиковати и понеког владику са неодмереним језиком. Православно хришћанство уважава страдање за другог као висок степен персонализације. Војислав Шешељ страда за свој, српски народ. Насупрот томе, грађанину нису познате ове хришћанске вредности, односно, туђе су му. Грађанин препознаје крчање својих црева и стиче кобасичарски менталитет у духу – чанак ми је празан, где су моје кобасице? Познаје у себи одсуство жеље за страдањем за било кога, па и за породицу, а камоли за нацију. Грађанин познаје само свој лични интерес и профит. Зар не препознајете у овој грађанској идеологији и неке представнике хашких невладиних организација? Зар у овој хипотези не видите њихов страх и разочарање, разрогорачене очи пуне тог страха који се брине само за себе? Зато њима није неморално узимање новца за продају информација као и људи, личности. У њима, а посебно у Војиславу Шешељу, они виде све оно што они нису. Личност.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

На тај начин, у збивањима око злочиначког удруживања против Војислава Шешеља, јер ја сматрам да овде не постоји овакав вид удруживања Војислава Шешеља са другима против човечности, већ обрнуто злочиначко удруживање против Шешеља, открива се сукоб персонализма и грађанштине, хришћанства и окултизма, Српске радикалне странке и хашких невладиних организација. Наравно, и свега другог што следи иза ових термина.

Дакле, драга браћо и сестре српски радикали, даме и господо, злочиначки Хашки суд не трпи личности, не трпи снажну личност проф. др Војислава Шешеља, који је сметња денационализацији или, како они кажу, денацификацији Срба. Због тога морамо подржати Војислава Шешеља и његову праведну борбу, пре свега јер је Шешељ личност, персону са српским ликом. Због тога и овај мој есеј носи наслов "Православни персонализам Војислава Шешеља и Хашки трибунал и у изворном облику" и има нешто преко 12 страна, а не бих све читао, него бих се задржао на изнетим тезама.

На крају, дозволите да искажем велико дивљење Војиславу Шешељу и да изразим жељу да се што пре врати међу нас. Хвала.

Александар Вучић: Реч има др Драгољуб Петровић, па господин Бода Марковић и мр Дејан Мирковић. Изволите.

Др Драгољуб Петровић: Ја сам позван као стручњак за одређену сферу науке актуелну када је у питању ова проблематика, и те како актуелна за нашу најширу јавност. Говорио бих, писао сам нешто о томе у штампи, о НАТО-у као апсурду у нашем времену. Познато нам је да је историја спознала неколико међународних универзалних организација чије је место све присутније у савременом свету. Лига друштва народа између два светска рата није поседовала посебну војну организацију. Тежило се извесној колективној безбедности. У Другом светском рату, критичне 1941. године лансирана је атлантска повеља као апел човечанству да треба зауставити агресивни фашизам.

Знамо да су се састала два најугледнија буржуја, да тако кажем, најмоћнија, Черчил и Рузвелт, августа 1941. године, уверени да чине добро дело, али и у великом страху, јер до тада агресивни фашизам није имао препрека па се нешто требало учинити. Изражава се жеља за миром у свету, у коме ће сваки народ бирати режим под којим жели да живи. Такав генерални став говори о заустављању насиља, до стварања сталног ширег система безбедности. Иста начела изражена су у Декларацији Уједињених нација за нову 1942. годину, те у сличним актима, као и у повељи Уједињених нација на самом крају рата.

Организација Уједињених нација је израсла из антифашистичке коалиције, један од угледних утемељивача била је и Југославија као запажени припадник те коалиције. Међутим, тежило се да она буде универзална, потом светска организација кроз поступни пријем нових држава које су се ослободиле колонијалног ропства, па и у рату компромитованих држава у овом послератном периоду који памтимо. Још у првим послератним годинама формирају се два блока: северноатлантски НАТО и Варшавски пакт. Било је и неколико мањих, који су, као и два велика блока, регионалног карактера. Северноатлантски пакт је очито настао од земаља које гравитирају северном делу Атлантика. То се сада не наводи у штампи и у литератури. Дакле, регионални савез. Варшавски пакт је такође био велика организација са гломазном администрацијом, огромним војним снагама, али са клаузулом да ће тај пакт нестати чим се образује један општи европски систем безбедности. У истом смислу су се изјашњавали и клељали функционери НАТО-а и државници Запада у мирном периоду. О светском миру, колективној безбедности, те нужности и привременом карактеру постојећих пактова, савеза, говорило се свуда, све са позиција браника светске демократије.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Многи регионални савези, а сви до једнога су били регионалног, локалног карактера, су нестали. Сетимо се балканског савеза; Грчка, Турска и Југославија, који није ишао у прилог међународној афирмацији наше земље, но време је текло, он је и обезвређен изјавама наших највиших достојанственика. Чињеница је да се од атлантске повеље у највишим документима нигде не наводи могућност регионалног савеза. У децидираним речима и између редова има места тврдњи да су војни савези супротни основној платформи ОУН-а. Но потом, два велика монструм-блока, углавном су диктирали услове живота на планети. Са падом Берлинског зида распао се Варшавски савез, а НАТО је наставио да делује, и то суверено, дакле, насилно у читавом свету. Озбиљно су угрожене прогресивне идеје на којима је антифашистички свет на крају Другог светског рата сагледавао визију будућег света без насиља и беде. Деловање НАТО војне машинерије, уз доминацију суперсиле Сједињених Америчких Држава, нарушава мир у свету и слободан развој народа и човечанства у целини.

Он може и треба да развија своју организацију и своје органе, може да поседује извесне редарствене снаге за случајеве преке потребе, о чему би одлучивала светска организација. Међутим, организација региона северног Атлантика нема легитимност деловања, посебно војном интервенцијом НАТО са својим лидером САД-ом објективно спутава функције, ОУН потискујући њене органе. Међународно право је још у изградњи и његова правила и норме начелно или углавном нису обавезне. У складу са општим интеграционим токовима, међународно право стиче већи ауторитет временом. Но, тешко је говорити о нормативној, извршној и судској власти. У сваком случају, деловање ове НАТО организације омета виталне функције међународних организација. О овом проблему ће бити много полемика у јавном животу и науци. НАТО чак девалвира и судске функције, односно деловање међународних судова који имају поље деловања уз сарадњу са националним трибунаlima.

Међутим, у овом времену постојање војне организације као што је НАТО и које испољава тенденцију ширења вршећи пресију на бројне, поготово мале земље заиста нема практичног оправдања. Такав пронатовски став се не може чак ни теоретски уобличити, оправдати. Историјски развој, нажалост, доводи и до ретроградних појава и творевина које ће потрајати неко извесно време. Прогресивне снаге у свету теже колективним сврсисходним решењима која се очекују у нашем, 21. веку. Ми смо савременици чињенице да мале државе немају снаге да се одупру овом таласу придобијања као што су 1941. године принудно увучене у Тројни пакт Мађарска, Румунија, Бугарска. Међутим, задатак је светске интелектуалне елите, у чему ћемо ми дати значајан прилог, да се заустави ова инвазија НАТО политике у ширим размерама. Хвала на пажњи.

Александар Вучић: Молио бих господина Боду Марковића да узме реч. Нека се припреми мр Дејан Мирковић.

Бода Марковић: Да ли се чујемо? Одлично. Ја морам да кренем од неких од тих наслова, а то је да заједнички злочиначки подухват, који су основали државни осигуривачи или силеције има скраћеницу ДОС. То је тај заједнички злочиначки део. Хтео сам само нешто кратко да вам испричам. Жана Бичевска пева једну песму – господе официри, пук руски је на граници, бели су додуше, и треба да иду у другу земљу, али они се одлучују, наравно, уз шампањац палковника Даљина да се врате и да имају последњи јуриш, исти онај јуриш који је имао Тепић. А данас читам у новинама, "Српски национал", да ће јуна или јула банкротирати Армија и да жбир, шпијун, а да не кажем неке много горе ствари, Давинић, има сјајно презиме, је добио аплауз у НАТО-у, буран, жесток аплауз.

Ја овде не могу да говорим о праву, али говорићу вам право. Зашто? Зато што ћу говорити о праву човека да воли, да буде муж, да буде отац, да буде деда, да има топли кревет и да буде

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

слободан. Говорићу кратко о томе, јер Војислав Шешељ је страх и трепет за ове овде и за оне тамо. Он изазива страх, јер нема страха, он има ону реченицу коју сви треба да упамтимо – ако их се плашиш, не плаше те се, ако их се не плашиш, плаше те се. Е, то је суштина његове победе, јер он ће остати жив. А ја се питам, господо официри, мораћу да кажем неке речи, ми овде у Србији нисмо навикли да некога хвалимо. Прочитао сам једну величанствену књигу генерала Радиновића о Сарајеву, то је стварно дубока, значајна књига за све нас да прочитамо, да видимо како се истина на најподлији начин обрће, то је показао Радиновић. Што се тиче свих ових ствари, једна дивна ствар се десила. Скоро сам се селио, једино што ми је украдено, то су оних шест књига Шешељевић и ја сам поздравио оне који су их украли.

Кад говорим, ја говорим као човек који је прочитао узвишене беседе и одбрану нашег Косте Чавошког. Такви људи, а и ми овде колико нас је, а није нас мало, знамо да не можемо ниједног тренутка, ниједне секунде, а да не поверујемо у победу Војислава Шешеља која ће бити победа истине, не само правде, него оног правог човечанског односа према ономе што је живот, што је човек и да оно што постоји у човеку очовечује и друге. Ево, на пример, показаћу једну ствар. Ово је часопис "Писмо", он излази у Земуну. Војислав Шешељ је давао паре за овај часопис. Појави се Бата Љубишић, један наш предиван ликовни критичар. У шоку човек, он је из неке друге партије, каже: "Дао ми Воја награду". То је било када су први пут радикали држали Земун. Не може човек да се опеполи. Од среће се напио у "Грмечу". Војислав Шешељ никада није гледао ко је у којој партији, него ко шта уме и ко колико зна. То је предност, то је то надпартијско, оно што смо рекли, будимо изнад партије, будимо Србија.

Ја гледам господина Николића. Оде човек, даде ваљда две куће да се сазидају, тај новац је потекао из џепа радикала. Онда дођоше губавци из Б92, који имају ово ЕПП, СС предузећа, Карић и остали, нико од милијардера, нико од ових институција није завукао руку у свој џеп и однео тим људима. Е, то је разлика између ових људи овде, нас, и оних тамо. Ми ћемо своје дати, али нећемо стално прикупљати од сиромашних, јер углавном дарови долазе од сиромашних, јер су сиромашни хришћани, а ово нису хришћани. Ја нећу више да говорим о губавцима и о тим медијима који нас сатанизују. Српски народ им то неће опростити. Страна штампа пише о Карли дел Понте и називају је франкенштајном судства, то сте могли да прочитате, и наказом и патолошком личношћу која руши све норме и кодексе правних закона. Шта ми радимо? И ми смо ту криви, кад она дође има ових рукољубаца колико хоћете, који љубе кржаве руке, знате их који су. Ми, уместо да изађемо напоље и да ћутимо, 200.000 да ћути, не, нико, нико од ових официра није опалио шамарчину Давинићу и његовом претходнику када растурају Армију, а Армија није само Армија. Русија појачава Армију, даје јој већу моћ, а о Америци да не говоримо и о другим земљама. Једини ми смо је довели под стечај. Ко ће да нас брани?

Гурнули су генерале. Гурнули су Шешља. Стално говорим о Шешељу, јер да је његово присуство дубље у нама, ми би и те како знали да одговоримо на многе ствари. Јер је Хаг у нама, ми смо створили Хаг, ми смо дозволили Хаг, морамо један део кривице ми да носимо, јер да их нисмо дали, они би певали другу песму, у то будите убеђени. Они су такви, они су бедници. Европа је јадна што се тиче морала, јер га нема. Она има морал неморала, ако то постоји. Ја сам телефонирао јуче госпођи супрузи Милана Булајића нешто око Сребренице. Она ме обавестила, мислећи да сам неко ко ће да је нападне, да јој од јутрос прете и не само прете, него говоре најгоре могуће ствари, Бисерка, Кандићка, Павићевићка, Вучо и тако даље, прете, прете такве за које је мој један Личанин рекао да су бухеловске кује. Ја сам рекао – немој, претера га, човече, није то баш тако, то је некако друкчије. Прете и разбили су два прозора. Да ли је то негде забележено? Да ли је неко одбранио Булајића? Не, али мораћемо. Мораћемо једном стати и урадити то. Ако сам вас сад подстрекивао на опаливање шамара, ја ћу за то да одговарам, овде има сасвим довољно адвоката. Свако има своју

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

главу. Штета што ми није био ближи. Јесте да је то силедијство, али који очај официра, који ће сада изгубити новац, хлеб, који очај људи, колико самоубиства, колико празних кревета, колико нероткиња. Наиме, многе наше младе демократске даме плаше се да роде дете, јер кад дете сиса, може да откине сису. То је страшно.

Војислав Шешељ је створио породицу. Одузели су му љубав, присуство, топли кревет, топли дом, пријатеље... То је злочин, другог злочина нема. Они знају само да праве такве злочине, Европа се извештила у томе. Уосталом, погледајте, од Аљаске до Аустралије, где год је дошла англосаксонска стопа, она је пуна крви. Кажите где није, ја ћу одмах да се обесим. То је страшно, али то смо морали да знамо, јер смо читали Шекспира који је, пишући оне драме, опоменуо све какви су они, а ми смо сматрали да је то литература. Не, то је истина.

Извините, тамо има један ред ових владика и патријарх, ту су негде, па нека дођу у прве редове, мислим нека се не стиде, нека пређу овде и ово остало свештенство, они су увек уз народ. Ја бих да завршим. Ја сам рекао – Хаг, то смо ми. Ја сам рекао још једну ствар за Телића, а то је оно што је Данте рекао – ко је за домовину умро, живео је довољно. Њему слава и слава свим онима, као и Шешељу, та узнесеност да се одбрани један народ, људи са којима живиш и да на тај начин постанеш вечан. Неће моћи да га избришу, сада су га утемељили у свима нама и сви смо ми помало, на неки начин, добили то шешељевско и то војводство. Ми и јесмо народ војвода и народ племства. Имате чак и једно удружење Земунске војводе, то је већ нешто што је посебна прича. Ми смо народ који је требало да буде доведен као пред клање, ако се сећате, када сви изгубе вољу за одбрану и зато овај скуп има страшно да смета свима – зато што се пружа отпор. Зато што су нам послали гасну комору, што имамо концентрационе логоре. Хоћемо да једног дана идемо у Европу, па нека они иду где иду, јер једног дана, када прође овај демократски фашизам, то је посебни облик неспојивости, ја ћу се понадати да грађани више неће бити клозет папир за једно гласање и брисање, него да ће послушати Алена Менка, једног дивног француског писца, иначе ултрабогатог, који је написао у књизи "Велика илузија", пре двадесетак година, да ће се Европа ујединити, тачно је поставио границе шта ће се десити, рат и тако даље, али и да ће се распасти на врхунцу свога уједињења, зато што она није националистичка, него још горе.

Парафразираћу Војислава Шешеља, а ви схватите како хоћете – морамо се једном ослободити од слободе и постати слободни. Хвала ти, Војо, за ове речи.

Александар Вучић: Реч има мр Дејан Мирковић. Нека се припреме проф. др Марко Атлагић и Славиша Мрдаковић.

Мр Дејан Мирковић: Поштовани скупче, Хашки суд се веома упадљиво у својим пресудама и начину рада позива на суђења одржана непосредно после Другог светског рата. Његови подржаваоци по службеној дужности у нашој земљи говоре о некаквој денацификацији и прочишћењу читавог народа. Ми овде нећемо разматрати чињеницу која је јасна свакоме човеку. Не може бити поређења између трећег рајха, који је уз огромну војну и економску моћ умало освојио свет и мале и сиромашне Србије која је покушала да сачува свој интегритет и суверенитет. Бесмисленост и неприкладност оптужби против др Војислава Шешеља види се из извора на које се позива Хашки трибунал.

Иако постоји општеприхваћена правна регулатива, као што су четири женевске конвенције из 1949. године, или Римски статут из 1998, Хашки трибунал се позива на процесе који су пуни мана и на основу тога гради конструкцију удруженог злочиначког подухвата. На нирнбершким процесима су ослобођени и такви злочинци као што су били дугогодишњи руководилац финансија нацистичке Немачке, Шахт; шеф немачког радија и генерални директор министарства за пропаганду, Фриче, бивши државни канцелар и амбасадор нацистичке Немачке,

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Папеин; индустријалац Круп, чији је концерн био основа економске и војне моћи Немачке у Другом светском рату. Такође, Влада и врховна команда немачке војске су ослобођене оптужбе да су злочиначке организације. Ове пресуде су изазвале негодовање у међународној јавности, а руски судија је одбио да их потпише.

На такозваном малом нирнбергу, у 12 процеса пред америчким војним судом од 1946. до 1949. године амерички судија је у процесу генералима југоистока заступао став да убијање талаца не представља кршење правних норми. Уз помоћ оваквог тумачења ослобођено је 20 посто оптужених. На токијском процесу није оптужен главнокомандујући јапанске војске који је у овој земљи имао статус божанства, оптужени су разни чиновници, чак и поједини писци, али не и човек за којег су постојали докази да је наредио употребу хемијског оружја против Кине.

Хашки трибунал се често позива на историјски контекст у оптужници против др Војислава Шешеља. Како онда да дефинишемо историјске чињенице које су претходиле нирнбершком суђењу? Велика Британија и САД су још 1924. године омогућиле поновно наоружавање Немачке. Ове две земље су заједно са Немачком учествовале у обарању легално изабране владе у Шпанији и помагању само једне стране у рату од 1936. до 1939. године. Тада је погинуло око милион људи. Западне земље су заједно са Немачком, на минхенској конференцији 1938. распарчале Чехословачку. У овом периоду амерички медији су проглашавали Хитлера за личност године. Британски премијер се више пута састао са Хитлером и јавно говорио о његовој државничкој мудрости. Зашто је дошло до разлаза ових партнера? Можда се одговор може наћи у томе да је једино што се променило то што је Хитлер одустао од напада на Русију – напада о коме је јавно говорио још од 1925. године.

Само десет дана после потписивања пакта са Русијом, Запад му је објавио рат. Независно од тога шта је стварни услов почетка рата ништа не може да сакрије периоде војне, економске, дипломатске сарадње између нацистичке Немачке и Запада до 1939. године. Према томе, без обзира да ли посматрамо процесе након Другог светског рата или историјски контекст који је до тог рата довео, срамно је и лицемерно да се Хашки суд као творевина западних сила позива на њих.

На крају, др Војиславу Шешељу за вербални деликт суде они који су извршили агресију на Кореју, Либан, Кубу, Лаос, Вијетнам, Камбоџу, Либију, Салвадор, Никарагву, Панаму, Гранаду, Сомалију, Судан, Хаити, Републику Српску, Савезну Републику Југославију, Авганистан и Ирак. Данашње сазнање о лажима, преварама и фалсификатима, којима се оправдавао напад на Ирак, говоре да се ту ради о правом удруженом злочиначком подухвату са срамним примером Абу Грајба Фалуџе и црним билансом који је већ премашио 100.000 погинулих цивила. Зато Хашки суд нема упориште ни у моралном, ни у правном смислу. Ни у прошлости ни у садашњости. Због ових чињеница, недостатка доказа, промењених међународних околности и упорне борбе др Војислава Шешеља уверен сам да ће он бити ослобођен од лажних оптужби. Хвала.

Александар Вучић: Захваљујем се мр Мирковићу, позивима проф. Марка Атлагића да узме реч, а нека се припреми Славиша Мрдаковић.

Проф. др Марко Атлагић: Када сам се припремао за овај научни скуп, дошао сам на идеју да наслов мог скромног доприноса овом скупу буде – “Хашки трибунал и удружени злочиначки подухват – правна, етничка и политичка наказа. Још од самог почетка намера није била да Хашки трибунал буде инструмент непристрасне правде, већ начин да се казни једна посебна национална група, односно да се казни српски народ. Већ у августу 1992. године немачки министар иностраних послова, велики србомрзац Клаус Кинкел, чија је влада водила кампању да се раскомада Југославија на рачун српског народа, тежио је да се формира међународни суд ради

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

гоњења Срба због наводног геноцида. Кинкел је био отац Трибунала, то је потврдио и први председник Трибунала, италијански правник Антонио Касеза, који је рекао да је, цитирам: "Овај Трибунал Кинкелово духовно дете", завршен цитат.

Американка која је наследила Касезеа, идентификовала је Мадлен Олбрајт као његову мајку. Политички патронат над Трибуналом је јасан као дан. Правно, његова основа је непостојећа, како рече – колега Красић, то је у ствари ништа. Највиспредији политички аргумент за оснивање Трибунала био је да је потребно утврдити личну одговорност како би се невини Срби ослободили бремена колективне одговорности. Одмах да кажем, у овом рату од 1991. до 1995, ако је било колективне одговорности, онда то припада не хрватским политичарима, него хрватском народу, који је чинио геноцид над Србима у овом вијеку бар три, четири пута.

Начин на који се третира неко злодело зависи од тога да ли су га починили Срби или нека друга страна у сукобу, јер само се српски злочин интерпретира као дио плана организованог злочиначког подухвата. Управо је ово централна тема свих оптужби против Срба данас. На основу те претпоставке само су српски високи политичари наводно геноцидни. Овај метод је појачао претпоставку о колективној одговорности. Апологети Хашког трибунала понекад тврде да је гоњење вођа, какви су били Војислав Шешељ, Слободан Милошевић, Радован Караџић и други, потребно да се зауставе будуће вође, да се казне, застраше будуће вође. Идеја застрашивања, пристаје деци у продавници сладоледа, али је сасвим ирелевантна за неупоредиве историјске драме као што је комадање једне признате земље, као што је Југославија.

Циљеви Хашког трибунала су крајње дубиозни. Званични циљ да се подржи међународни мир и безбедност у суштини је само вербални трик, како би се омогућило Савету безбедности да оснује Хашки трибунал заобилазећи прописан правнодипломатски поступак. Гледано политички, Хашки трибунал је употребљен у политичке сврхе које стоје у вези са влашћу, а не са правом и правдом. Подизање оптужнице у политичке сврхе показало се као снажно оружје. Да би се Шешељ удаљио из политике, довољно је само рећи да је оптерећен ратним злочинима. Ова стигматизација функције оптужбе употребљена је најгнусније против Радована Караџића, Слободана Милошевића и Војислава Шешеља. Оптужба је одмах искоришћена да се забрани приступ на политичкој, и домаћој и светској сцени. Цитирам: "Да видимо ко ће сада сести за преговарачки сто са људима оптуженим за геноцид, или за удружени злочиначки подухват", завршен цитат, био је коментар Антонија Косеза у време када је био председавајући Трибунала.

Хашки трибунал може да изрекне дуге затворске казне, даме и господо, али не може погубљење. Међутим, број оптужених Срба који су умрли у притвору Трибунала, или од неких његових агената пре осуде требало би да изазове велики скандал у свакој кривичној јурисдикцији. Осумњичени је практички изложен великом ризику де факто смртне казне иако не де јуре. Ево неколико примера. Симо Дрљача – командоси су потрчали за њим и убили га, те су га мртвог допремили у Хаг, акада је тело стигло у Хаг Клинтон је прокоментарисао да су командоси имали право што су тако поступили. Други, Драган Гаговић – убили су га Сфоровци, тобоже у самоодбрани. Трећег, ЂЂорђа ЂЂукића, послали су да умре од нелеченог рака два месеца пре смрти. Четврти, Славко Докмановић обесио се у хелији 29. 07. 1998. године. Пети, Милан Ковачевић је умро у хелији. Ове смрти на драматичан начин указују на одсуство бриге Хашког трибунала за право, па и живот оптужених.

Пошто Војиславу Шешељу нису могли наместити хапшење, јер је био луциднији, паметнији од њих, а хтели су да га ликвидирају у тој некој акцији попут претходних, покушавају му наметнути третман у хелији Хашког трибунала какав се не памти у цивилизованом свету. Његова права су сведена на робовска, али победиће. Стављање на терет Шешељу да је учествовао у

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

удруженом злочиначком подухвату, то јест његово присуство у том удружењу, или уопште његова припадност неком удружењу које је, наводно, основано за вршење кажњивих злочина представља покушај да се створи наказни принцип који ће се наметнути свим Србима оптуженим пред Међународним судом и тиме судити читавом српском народу за геноцид који, наравно, није починио. Геноцид, ако га је ико починио, починили су Хрвати, јер су етнички очистили 500.000 Срба из Хрватске и Републике Српске Крајине. Даље, наводи се да је сврха тог злочиначког подухвата да се уклони дио становништва са вековних огњишта. Па управо су то Хрвати радили Србима, а не Срби неким другима, јер су Хрвати уклонили Србе са вековних огњишта, са намером да се никада не врате. Хрватској ће се судити за тај геноцид кад тад. Доћи ће време правде и све ће бити на свом месту, а нестаће и Хашког трибунала, те правне, етичке и политичке наказе.

Поштоване даме и господо, досовци који су отерали др Војислава Шешеља у Хаг, на челу са покојним Зораном Ђинђићем, Душаном Михајловићем, Владаном Батићем, Миланом Протићем, издајником Гораном Свиловићем и другима представљају једну пролазну и, надам се, срамну страницу наше прошлости. А ви, поштовани грађани, а ви, српски радикали, предвођени др Војиславом Шешељем, Томиславом Николићем, Александром Вучићем, Драганом Тодоровићем, Горданом Поп-Лазић и осталим челницима Српске радикалне странке сте на правој страни. Ви представљате светлу тачку, ви представљате савест нације у најтежем моменту у историји нашег бивствовања. Ви ћете заједно са нама, поштовани грађани, др Војислава Шешеља, српског јунака издићи до митских величина, а злотворе и издајнике које наведох и оне које нисам, са презиром одбацити на сметлиште историје, надам се већ на следећим изборима. Хвала.

Александар Вучић: Захваљујем се проф. Марку Атлагићу. Реч има Славиша Мрдаковић, нека се припреми проф. др Радмило Маројевић.

Славиша Мрдаковић: Поштована браћо и сестре, кад сам се јавио на овај скуп, мислио сам да причамо научно, правно. Међутим, ваше стрпљење овде данас, где очигледно нема баш толико много правника рађа једну обавезу за коју мислим да ми, који се бавимо правом у пракси и науци, нисмо испунили за ова четири сата. Заправо, поставља се питање – шта даље? Шта ми, браћо, да радимо? Ми јуримо, критикујемо једну наказу као што је Хашки трибунал, критикујемо то злочиначко удружење као правну форму, али они постоје, они иду ка нама и врло моћно подржани из наших центара моћи, одавде из наше земље, опасно прете да угрозе све који слободно мисле укључујући ту и господина Војислава Шешеља, па бих ја своје излагање везао управо за то.

Прво је питање тог страшног појма злочиначког удружења у смислу неке организације да су се партнери састали да направе другоме зло, а да на то немају право. Ја вас све овде питам отворено – има ли већег зла од онога које су нам те напредне земље Европе на челу са Америком нанеле у задњих 15 година? Да не буде да ми због нашег страха, за недоказану кривицу одузмено себи аргумент да непријатеља тучемо његовим оружјем. Зашто вам то кажем? Олако заборављате да је поступак против челника НАТО још увек у току. Ако наше челнике јуре за злочиначко удруживање у Хагу, хоће ли наш тужилац да подигне оптужницу против Клинтона, Блера, Ширака за злочиначко удруживање? Молим вас, ако нам не дају исте аршине у Европи, ко нас спречава да имамо исте аршине у нашој кући? Ми имамо кривични поступак, он је био на Врховном суду. Врховни суд није их ослободио. Чаме ти предмети и стоје у Окружном суду и чекају акт тужилаштва и Окружног суда да закаже главни претрес. Плашим се да овај термин злочиначког удружења, како су га они дефинисали, пре ће да докаже кривицу свих њих него Воје, Слобе или било кога у Хагу. Не треба тако лако да бежимо од тога.

Друго, та прича – прети нам се, бићемо осуђени, чини ми се да смо већ олако почели да прихватамо кривицу иако се боримо против ње. Као доказ да нисмо то прихватили ја предлагам

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

да цењени научни радници који су овде, нормално, и ја бих био у том тиму, поделимо задатке и да обиђемо наше представнике власти, нашег министра правде и да им изнесемо шта сматрамо да је кршење основних законских обавеза наше државе у земљи и у односу на Хаг. Навешћу вам следећи пример: наша држава своди помоћ људима у Хагу на материјалну помоћ и, колико сам ја разумео, давање одређене документације и ту је прича завршена. Сад ћу да вам кажем три случаја из моје адвокатске праксе који су у континуитету и говоре како се понашају земље савременог света. Пре 15 година бранио сам Швеђанина за плаћено убиство. Сваки други дан звао ме је аташе из Шведске амбасаде да пита да ли суд примењује закон тадашње Југославије. Пазите, ради се о плаћеном убиству. У поступку који је вођен против Жака Ширака Француска амбасада је тражила информације како се води кривични поступак, која је концепција одбране и каква је могућа пресуда.

У јануару месецу, ви сте сви чули да је затворен блок 70 Кинезима као начин реаговања министра финансија Динкића на успех који је имао потпредседник Демократске странке Србије у поводу своје посете Кини да добије могућност да узме нафту. Све време преговора у Министарству финансија са мном је био аташе за привреду Кине. Нема земље која није присутна у поступку који се води против њеног држављанина. Где је наша власт?

Друга ствар, оно што ме још више брине, много сте чули овде примедби на рад Хага, мислим на Трибунал, па у оквиру њега и на Тужилаштво. Да ли сте икада чули да је било која влада после 5. октобра поднела представку Савету безбедности на било коју незаконитост коју предузима Хаг? У којој то земљи постоји ситуација да се окрену леђа – да сви констатују незаконитост рада, сви констатују нова кривична дела, крше се међународне конвенције – наша држава ћути. Ја мислим, господо, браћо и сестре, или другови, како год се ословљавате међусобно, да постоји командна неодговорност власти у односу на интересе народа на чијем је челу.

Посебно питање је наше научне и интелектуалне јавности. Овај скуп овде показује једно ваше опредељење да заједно, и људи који су у науци, и људи који се не баве науком, следе принцип истине. То је прва порука коју нам је наш Воја оставио као пример. Мене брине чињеница да нас нигде нема да се чујемо ван ових сала. Због тога предлажем да се направи једна делегација од нас који смо овде били присутни, да обиђемо наше ректоре универзитета, да се јавимо нашим научним институцијама и да тражимо разговор да нам научно објасне или поставе питања о новим кривичним делима која не постоје нигде у Европи, него само у Хагу. То је питање кривичноправне науке, укључујући ту и кривичнопроцесну, па ако хоћете и криминологију.

Посебно питање је порука коју је Војислав Шешељ оставио и нама, али мислим да пренебрегавамо мало ту чињеницу – целој Европи. Колико се сећам, Војислав Шешељ је чак једно време сам тражио да оде у Хаг. Рекли су – нема оптужнице, не можеш да идеш. Кад је полазио, план Војислава Шешеља је био да изнесе истину у вези онога шта је радио, а за шта га оптужују. Моје колеге адвокати и они који се баве кривичним правом знају да оптужени може да се брани или тако што негира чињенице из оптужнице или прећуткује одређене чињенице и на бази доказа стиже пресуда. Изузетно ретко, и ја то никад не препоручујем окривљенима, бране се истином. Истина није, господо моја, кривичноправни термин. ЗКП – Закон о кривичном поступку каже – доказано, недоказано, одбија се оптужба, усваја се оптужба и иде пресуда.

Војислав Шешељ је кренуо путем истине. Најтежи могући облик одбране, то је одбрана путем истине. Одласком у Хаг очекивао је, као поштен човек, као хришћанин, да ће да брзо да му се да шанса да изнесе истину. До дана данашњег, већ две године је у затвору, истина се не чује. А сад ја питам шта мисли на то наша православна црква? Ево зашто. Ако сте читали "Блиц" од 28. априла ове године, епископ Григорије у посети Вашингтону рекао је да је данас време деспота Стефана

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Лазаревића, а није време Карађорђа и није време цара Лазара и сви треба да се јаве на позив ако су позвани, па чак и Караџић и Младић. Та изјава епископа нанела је много проблема владикама, јер амерички амбасадор Полт, ја помињем имена, помињем догађаје, амбасадор Полт обилази Србију, то се не прича, и пита владике – да ли се ви слажете са изјавом епископа Григорија?

Према томе, питање сарадње са Хагом је постало црквено питање, а ја овде кажем црква, не у смислу институције, него црква као Божје дело, па постављам питање, господо – зашто се наш патријарх не обрати осталим патријарсима православне цркве да утичу на своје државнике да изађе истина на видело, да Воја Шешељ дође кући а да се чује глас Срба. У вези са тим мислим на ону малопређашњу алузију да нема владика. Могу да вам кажем – постоје владике који итекако хоће да помогну, али треба да одемо и да тачно тражимо и оно што тражимо да буде у границама њихових овлашћења. Ето, ја сам дао предлог да се направи једна делегација са овог скупа која ће да оде и код патријарха са конкретним захтевом – ако се мешате и хоћете да помогнете, помозите тим људима који се боре за истину.

На крају, када је у питању понашање суда према Војиславу Шешељу, не могу да се отнем једном утиску, да мало ипак сводимо ствар на нас лично. Дубоко поштујем жртву коју је Војислав Шешељ направио одлазећи да се бори за истину. Опет подвлачим, он је еталон, једини који је тражио да иде тамо да се бори за истину. Други су или принуђени, или приведени, или насилно одведени. Ако је Војислав Шешељ направио жртву и отишао са вером у Бога да ће му се дати шанса да се чује и да се врати нормално, да ли је тиме указао свету и Европи на нешто ново у Европи и на нешто ново код опозиционих "политичких странака". Пазите, није Воја више ни само радикалне странке, нити нас Срба, мислим да је Воја прешао у европску димензију и то је оно што је проблем у Хагу. Војислав Шешељ је упозорење свим водећим политичарима Европе да, ко год се побуни, може да дође у Хаг, а да се не чује истина.

Молим вас, господо, треба да поставимо то питање и госпођи Карли дел Понте кад дође 2. јуна – зашто не дозвољава да се чује Војислав Шешељ, да изађе истина и зашто га држе у затвору. Јел' то одмазда и претња свим европским интелектуалцима? Вас позивам, научници, преко наших разних веза, хајде да ту истину и то упозорење и опомену пренесемо нашим пријатељима у Европи. Sprema се застрашивање. Војислав Шешељ треба, по мени, можда да буде и упозорење другима у Европи. Шта мислите, да је био неки други Војислав Шешељ у Украјини или Грузији, да ли би се нашао у неком Хагу – сто посто. Обратите пажњу на то. Ниједна држава Европе није се успротивила као Србија и ниједан државник није хтео да прича истину као што је то мирно тражио да изнесе Војислав Шешељ.

Свака вам част на стрпљењу, морам да кажем да нисам овде чуо план подршке од стране наших пријатеља из других држава. Нисам рекао из европских држава, јер према једној анализи која је вршена, на сву жалост, после задње агресије НАТО-а не постоји ниједна земља Европе да за задњих 100 година није пролила српску крв на квадратном метру српске земље. Наши стварни пријатељи морају да буду тренутно на Далеком истоку и морам да вам кажем да многи хоће да помогну, али начин нашег обраћања је често био контрадикторан и нејасан кад је то радила постојећа власт, а с друге стране, струје око Војислава Коштунице и испод Војислава Коштунице су фактички минирале оно што је и Војислав Коштуница тражио као евентуалну подршку.

Ја сам вам рекао пример за Кинезе: док је Шами правио успех у сарадњи са Кином у јануару месецу, кад је нафту требало да увезе у Србију и сагласила се Кина, одмах је Динкић дао налог да иде интервентна контрола и баш, пазите, за време Шамијеве посете затворише блок 70. Нико није луд да не прави паралелу. Ја немам доказа да је то Динкић из ината урадио, али врло је индикативно да је то урађено баш у то време. Мислим да Српска радикална странка има довољно

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

кредибилитета да може и преко симпатизера и преко чланова да се обрати земљама Далеког истока за помоћ, а она је само једна – помозите нам да до Савета безбедности и до Скупштине Уједињених нација дође истина шта ради један орган Савета безбедности који се зове Хашки трибунал. Хашки трибунал је постао већа власт него Скупштина Уједињених нација и Савет безбедности који га је основао. То нико паметан не може да схвати, а хоће ли нам и неки пријатељи помоћи да се то пласира. Хвала и опростите на времену.

Александар Вучић: Захваљујем се господину Мрдаковићу. Реч има проф. др Радмило Маројевић. Нека се припреми др Бранко Надовеза. Ја бих, пошто се састав публике прилично променио, замолио да још једанпут великим аплаузом поздравимо академика Европске академије др Драгана Недељковића, који је овде са нама и цео дан стрпљиво слуша и прати шта се догађа. Изволите, господине Маројевићу.

Проф. др Радмило Маројевић: Драга браћо и сестре, поштоване колегице и колеге, тема нашег научног скупа "Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција". Већ смо чули, а знали смо и раније да тај појам није у правној историји и у правној пракси међународној, па ни било којој националној, утемељен. Да ли он постоји у политичкој пракси, да ли је он утемељен у политичким програмима, ако не оним јавним, онда у тајним. Тај пројекат, заиста, у 20. веку постоји али се он реализује политиком двоструких аршина. Познато је да су први геноцид починили над Јерменима 1915. године, али против Турске није покренут никакав поступак за утврђивање одговорности починилаца, ни индивидуални, ни колективни. Зашто? Зато што је иницијатор тог геноцида тамо дошао на власт. Турском не владају ни Турци, нити они који исповедају ислам, али чим Турска неће да клекне довољно на колена у борби против своје једноверне браће у исламу, онда се одмах активира нека јерменска организација како, ето, ако они не буду хтели то да ураде, онда ће они доћи да одговарају за те злочине.

Исто је то, у ствари, учињено у Немачкој, али је Немачка такође покорена. Тамо је интернационала такође успоставила своју власт и сматра да треба неколико векова Немци да искајавају грехове за оно што је, заправо урадила интернационала, која је и довела Хитлера на власт. Пред тога, ми имамо много ближи пример код нас, имамо злочине усташа над православним српским становништвом. Да ли се носе последице за тај организовани геноцид? Не. Зато што је интернационали сасвим довољно што ће Хрватска сваки њихов захтев испунити. Значи, Хрватска више не располаже ни својом обалом, ни својим националним богатствима. Све је то интернационална мафија купила. А ко је, заправо, тај усташки геноцид организовао? Да ли само Ватикан и католичка црква? Зар не знамо ко је био Јозеф Франк? Зар не знамо ко је запалио православну цркву у Бањалуци? Значи, то су злочинци који праве сценарио за све геноциде. Они су направили геноцид и код нас, тј. направили су сценарио за геноцид. Читав рат се водио да се докаже да су Срби, православни Срби, извршили геноцид. Прављен је сценарио и за Сребрницу и за Маркале и за све друго.

Да би се доказао геноцид, онда би требало да се докаже да су Срби то извршили и вршили и поред тога да су ти над којима су то вршили, други народ. У том смислу, наравно, интернационала је смислила да од Срба исламске вероисповести створи нови народ, псеудо-народ, под именом бошњаци. Шта ћемо са нашом историјом која јасно показује да је сам назив бошњаци, само мало архаичнија верзија назива Босанци, шта ћемо са пјесмом коју је испјевао Петар Први Цетињски у славу Карађорђеву, где он каже како су Карађорђу упомоћ дошли храбри Бугарци и бошњаци. Који су то бошњаци дошли у помоћ Карађорђу? Да ли православни Срби, јер тамо у тој пјесми се каже да их је он нудио вином, ал' нису они хтјели вина него су одмах кренули у бој. Да ли знамо да је Бошњаци име засека у коме се родио владика Николај Велимировић? Значи, тај

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

заселак се зове Бошњаци. Јел' то неки нови народ или су то православни Срби дошли у тај заселак села, данас Лелић, тада Лелиће?

У Славонији постоји такође једно село Бошњаци. Јесу ли то муслимани прешли у Славонију или су тамо прешли хришћани? Али тај пројекат, наравно, не може да се оствари без домаћих слугу, не може се остварити без такозваног Одбора за стандардизацију српског језика чија је прва одлука била да они признају да су бошњаци народ, а не признају да се тај језик зове босански него бошњачки. Марионетски режим у Црној Гори данас, такође, у ствари, намеће и Србима исламске вероисповести да је њихов језик бошњачки, чак не под оним именом под којим је он, тобоже, кодификован у Босни и Херцеговини. Марионетски режим у Црној Гори заправо хоће истим гласовима да прогласи и црногорски и бошњачки језик, јер од оних који су се тамо изјаснили да су национално Црногорци, како је утврђено, 80 одсто сматра да је њихов језик српски. Од оних 20 одсто који сматрају да треба да се уведе и црногорски језик, заправо 12 одсто су муслимани. Дакле, помоћу истог гласачког тијела промовише се и такозвани бошњачки језик и такозвани црногорски језик.

Е сад, у вези са овим о чему смо говорили, нису ту оптужени само Војислав Шешељ, Слободан Милошевић, па чак ни свих оних 500.000 војника и потенцијалних војника. Заправо, ту се ставља на оптуженичку клупу српски народ. Значи, треба да се докаже да је он геноцидан, и то не само сада, него и кроз историју, па се упоредо са Војиславом Шешељем и Слободаном Милошевићем ставља и пјевач српских народних пјесама Вук и Његош. Значи, њих такође оптужују за геноцид. Тако је слуга новог светског поретка Новак Килибарда у више својих радова говорио о геноцидној истрази потурица, о геноцидном карактеру "Горског вијенца" при чему нетачно тумачи "Горски вијенац". То се, нажалост, показује и у неким студијама у Београду. Недавно је објављена четврта књига "Дарови наших рођака" Владете Јеротића, где он, у ствари, такође полази од тога да владика Данило, односно Његош, говоре да између луне и крста, та два страшна симбола, не може бити никакве сарадње, да треба да буде борба непрестана. Исто то наводи Новак Килибарда кад говори о том антиисламском програму који заступа, у свом дугом монологу, владика Данило (а ништа од тога, заправо, није тачно) у стиховима на које се и један и други позивају: "Луна и крст, два страшна симбола, њихово је на гробнице царство, следовати ријеком крвавом у лађици грдна страданија". То је бити једно или друго, тј. они сматрају да владика позива на то да буде само једно или друго, само луна или само крст Јеротић повезује, затим, те стихове са кријем монолога, који гласе "нека буде борба непрестана, нека буде што бити не може, нек од прождре, покоси сатана", а ни један ни други, заправо, не знају да прочитају те стихове или неће да их прочитају, јер кад се каже "нека буде борба непрестана", не значи да владика говори о томе да треба да буде борба непрестана између ислама и православља, него он каже, па нека то и нема значење императивног императивног, него има значење "па и да буде борба непрестана, па и да буде што бити не може, па и да ад прождре, покоси сатана" и завршетак тог монолога "на гробљу ће изнићи цвијеће за далеко неко покољење". Ја бих тиме, у ствари, и завршио.

Наравно, Вук и Његош најбоље бране сами себе. Када је Вук писао, "Срби сви свуда", и данас га оптужују како он тиме присваја или геноцидно потире друге народе. Вук је полазио од науке и етничке историје. Поред тога, он је сасвим јасно објаснио да ту нема у виду да свуда буду Срби, него да он жели да говори о Србима свуда где они живе. Поред тога, Вук је признавао и чакавцима да су Хрвати, што тадашња славистика није прихватала, сматрајући да су они такође Срби. Вук је први објављивао бугарске песме, признавао је и бугарски етнос иако је Добровски сматрао да су Бугари такође део српског народа.

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Према томе, као што се Његош и Вук и наш епски певач бране својим делом, тим својим делом морамо се одбранити и ми од новог светског поретка који жели да именује српски народ за геноцидни, да завлада нашим просторима, јер нови светски поредак одлично зна да они њихови представници као што су Коштуница, Лабус и Тадић, сви припадници јеврејске мафије која влада овде у Београду, не могу владати бесконачно. Јеврејска мафија може да влада српским земљама, да покупује српске фабрике под именом Мађара, под именом Руса, под именом Немаца само ако се докаже да смо ми извршили геноцид. Нисмо ми извршили геноцид. Они су покушали да праве сценарио за такав геноцид, они су злочинци и главни кривци за све оно што се дешавало на нашим просторима. Хвала.

Александар Вучић: Хвала професору Маројевићу. Реч има др Бранко Надовеза и последњи пријављени дискуснт данас је Петар Јојић.

Др Бранко Надовеза: Још као студент читао сам један есеј од Лешека Колаковског, који је отприлике писао, каже "лако је бити дисидент у Пољској, Чешкој, источној Европи, где те јавно сви осуђују, а приватно сви храбре", али, каже "тешко је бити дисидент у Титовој Југославији, где те сви нападају и осуђују". Тада сам помислио на проф. др Војислава Шешеља. Од тог тренутка сам кренуо за њим иако сам имао тек много касније прилику да се упознам са њим.

Што се тиче оптужнице против др Војислава Шешеља, та оптужница је један парадокс, заправо та оптужница је и пораз. Једноставно, зашто не почиње судски процес против др Војислава Шешеља? Једноставно зато што се Хашки трибунал боји тог процеса, зато што би на том процесу био потпуно поражен и правно и политички. На чему се заснива та оптужница? Не заснива се на узроку, јер оптужница против Војислава Шешеља иде од тога да је неко малтретирао Хрвате у Београду, у Војводини па до свог апсурда. Политичко ангажовање Војислава Шешеља се заснива на томе да Југославија, на ономе на чему је створена као версајска творевина, у случају распада мора да се поступа са њом не као са авнојевском творевином него као са версајском творевином, тј. да се подели на српски, хрватски и словеначки део. Тога се они плаше, зато се више нико од њих не усуђује да спомиње Карлобаг, Госпић, Вировитицу. Можда то и није савршено јасна граница, можда је она мања или већа, али у сваком случају, Југославија мора да се, кад се распадне, да се на том основу подели, управо на ономе на којем је замислио др Војислав Шешељ. Стога, управо, сви злочини су почињени у грађанском рату који је, пре свега, инспирисан утицајем великих сила, а наравно, додатно је допринео дезинтегративни фактор који је постојао међу југословенским народима, а корени су му у различитом историјском развоју и пре свега верској основи. Управо, због тога се тај процес и одбија. Једноставно, Хашки трибунал не зна шта да ради, нашао се у чуду.

Две године и четири месеца је Војислав Шешељ пред Хашким трибуналом и тај процес не почиње. Зашто? На то нико не зна да одговори. Евидентно је да је пораз Хашког трибунала видан. Значи, што се тиче конструкције удружени злочиначки подухват, њоме се жели доказати кривица Војислава Шешеља. У чему? Још као дисидент од 1982, још као асистент на Факултету политичких наука, па касније, он је доказивао да је Југославија вештачка творевина која је под диктатуром Јосипа Броза и Комунистичке партије и да самим тим не може да опстане и кад нестане тих фактора који је одржавају, да ће да се распадне. Покушавају да докажу удружени злочиначки подухват, наравно, заједно са одређеним елементима који су тада били на челу српског народа. Међутим, то заиста не стоји. Кривица за распад Југославије је у деловању страног фактора, значи западних сила на челу са Сједињеним Америчким Државама и сецесионистичких народа Хрвата и Словенаца. Наравно, први је Војислав Шешељ, што је доказано, подржао оцепљење Словеније уз уважавање тада њихових обавеза Југославији. Значи тај отпада.

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Друго је стварање Босне и Херцеговине и наводно злочина у Босни и Херцеговини. Сам професор Шешељ је рекао нека му се све припише што се догодило, све једна појава, значи, нека се припише њему. Опет Хашки трибунал избегава тај процес. Како може српски народ бити крив у Босни и Херцеговини, јер ти злочини су само узрок нечега, а главни кривац у Босни и Херцеговини је заправо то што од Босне и Херцеговине жели да се створи држава која нема ни један једини елементарни основ да постоји као држава. Зар на челу те државе да стоји човек који је овако децидирано рекао о свом политичком ангажману "Кад нас буде преко 50 посто захваљујући биолошкој снази", рекао је Алија Изетбеговић, "ми желимо изгласати шеријатско право". Зна се шта значи шеријатско право, то значи да би хришћани – Срби, Хрвати и сви хришћани били ван закона. Ко је ту кривац? Наравно, крив је Радован Караџић и крива је Српска демократска странка која је бранила свој народ, која је предлагала поделу Босне и Херцеговине – да један део припадне, највећи део, што је логично, Србима, а један мањи део Хрватима. Кад се и то није догодило и кад је одбијен мировни споразум, опет су криви Срби, а муслимани и Алија Изетбеговић су миротворци који су желели јединствену државу. По том желе, између осталог, и да се суди Војиславу Шешељу.

Друго, значи, за распад Југославије су криве велике силе и сецесионистичке републике, а све што се десило је логична последица. По тој логици за Други светски рат и последице, за све злочине Другог светског рата требало би судити западним силама и Америци. У Нирнбергу је суђено врху Националсоцијалистичке странке и тако је осуђен немачки народ. У том рату је погинуло највише Руса, а затим Немаца. По тој логици не би требало судити онима који су криви за те последице. Трбало би кривити, Американце и западне силе које су немилосрдно уништавале немачке градове, немачко становништво. Међутим, наравно, суђено је за узроке рата. Сад једноставно Хашки трибунал одбија процес за узроке последица, за узроке који су се десили на тлу бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије. Круна тога, пред укидање Хашког трибунала, десило се то што треба да се одржи процес против Војислава Шешеља. Једноставно, Хашки трибунал не зна шта да ради.

Зашто је проф. Шешељ спроведен тамо, тек треба да се утврди. После свог политичког ангажмана, проф. Шешељ је предлагао да се он појави као сведок пред Хашким трибуналом без обзира на последице свега тога. Хашки трибунал је упорно то одбијао све до фебруара, све до почетка 2003. године, када је одједном, у јануару 2003. наводно обелодањена, изненада за мене лично, надам се да ћете ме ви демантовати, у јануару 2003, као наводно отпечаћена оптужница против Војислава Шешеља, да би он већ идући месец отишао у Хашки трибунал, а процес још није почео, тако да можемо изразити сумњу ко иза те оптужнице стоји. То су највероватније, за то још немамо доказа, ја сам лично сигуран – то су његови политички противници овде, који су једноставно немоћни пред њим, немоћни да га политички победе, немоћни да га победе на регуларним парламентарним и свим осталим изборима где Српска радикална странка увек добија највише и добија све више па јој се једноставно отима власт, где су једноставно немоћни. Уклањањем проф. Шешеља желе да задрже власт, своју криминалну и злочиначку власт, пљачку, издају и све остало што желе да задрже, али надајмо се да ће судски процес почети што пре ако, а имамо извесних наговештаја да неће, јер очигледно је да је Хашки трибунал правно и политички немоћан пред личношћу проф. Шешеља и уопште пред правним и политичким елементима тог процеса.

Надајмо се да ће проф. Шешељ врло брзо да се врати као победник пред Хашким трибуналом, да ће политичка власт прећи у руке Српске радикалне странке, да ће престати терор над недужним народом, напаћеним народом, над незапосленим и свим оним који сада пате, да ће Србија напослетку прећи у развој.

Александар Вучић: Захваљујем се господину Надовези. Реч има Петар Јојић.

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Петар Јојић: Даме и господо, браћо и сестре, оптужница против Војислава Шешеља са правног становишта је крајње екстремна, а и истовремено и са полазне тачке и основе међународног права. Та оптужница не садржи основне елементе једне оптужнице како са формалноправног тако и са материјалног гледишта. Ова оптужница не садржи ни основне елементе оптужног акта, било то пред Међународним судом, било пред било којим националним судовима. Из ње се не види шта је то конкретно Војислав Шешељ учинио, када и где, нити су у оптужници наведени и предложени било какви докази да је Војислав Шешељ починио злочине против човечности и кршење закона и обичаја ратовања. Нема ниједне речи о томе на ком се то конкретном доказу заснива индивидуална кривична одговорност Војислава Шешеља. Цела оптужница врви од самих претпоставки и неистина и слободно се може рећи да је измишљена, лажна оптужница.

Она представља један памфлет из кога пламти мржња према српском народу. Један од највећих проблема конструкције тужиоца Хашког трибунала, који се у оптужници нарочито истиче, то је заједнички злочиначки подухват, који нема никакве релевантне каузалне, дакле, узрочне везе између понашања оптуженог и наводног учињеног дела. Боље речено, та каузална веза иде до непојмљивих размера. Тако оптужен значи и осуђен, те се цело суђење у Хашком трибуналу састоји, заправо, у одабиру тужиоца кога ће оптужити а кога неће. При таквој конструкцији све зависи искључиво од воље једног човека, од оне познате даме, а ви знате како смо ми њој дали име. Па испада по оној народној "кадија те тужи, кадија ти суди". Дакле, ово је наопака конструкција једног правника, једне институције која се назива Међународни суд, а коме припада и главни међународни тужилац.

Др Војислав Шешељ је оптужен да је учествовао у заједничком злочиначком подухвату, за наводно чињење злочина и повреду члана 3, 5. и 7. Статута Међународног суда. Међутим, даме и господо, браћо и сестре, Статут Међународног суда не предвиђа такву санкцију за коју се оптужује, ни као кривично дело, ни као биће кривичног дела, ниједан елеменат бића кривичног дела није садржан у Статуту такозваног међународног Хашког трибунала. Према томе, овом оптужницом тужилац и Хашки трибунал изашли су оквира и својих надлежности јер се Војислав Шешељ оптужује за нешто што није представљено као кривично дело ни Статутом Међународног суда, а уједно и као злочиначки подухват у међународном праву није познат. У Статуту Међународног трибунала није наведено, нити је предвиђено да ће неко одговорати за некакав заједнички злочиначки подухват. Какав је то подухват? Нема ни речи, нема ни прецизности, нити за то има било каквог упоришта у међународном кривичном праву.

Према одредби члана 14. Међународног пакта о грађанским политичким правима, сви су једнаки пред судовима и пред судовима правде. Свако лице има право да његов случај буде расправљен правично и јавно пред надлежним независним и непристрасним судом, установљеним на основу закона. Овај суд није установљен на основу закона. Није установљен на основу међународног кривичног права, нису га основале Уједињене нације. Извршни орган је основао овај суд. Извршни орган доноси прописе. Уједно да напоменем, претходници су о томе говорили, да Хашки трибунал мења своја правила. Он доноси своја правила како ће да суди. То би значило, да сада један суд у Србији доноси сам себи правила како ће судити окривљенима. Е, то ради и Хашки трибунал и та правила мења скоро свакодневно. Мењали су та правила 30, 40 пута и прилагођавају како ће кога да оптуже и како ће кога да окриве за нешто што није учинио.

Теорија о Великој Србији и рат Срба против других наводно само зато што нису Срби заправо омогућавају суђење целом српском народу. Бројни су искази водећих политичара у свету, познатих правних експерата, као и других ауторитета, да је циљ суђења у Хагу Војиславу Шешељу и другим Србима заправо осуда српског народа у целини. На срећу, концепција – заједнички

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

злочиначки подухват има у томе велику сметњу и препреку јер се та концепција оспорава и не прихвата у научној међународној пракси нити у науци на међународном а уједно и на домаћем терену. Наведеним концептом Хашки трибунал, немајући за то основ у међународном праву, па ни у самом Статуту, проширује своју надлежност на штету оптуженог проф. др Војислава Шешеља. Овде се, дакле, не ради о надлежности, већ о ненадлежности Трибунала, будући да се овим концептом и конструкцијом може проширити на цео народ у Србији. Свакако, то је у супротности са основним принципима међународног права. Наиме, овде се ради о једној веома магловитој и противречној конструкцији и омогућава се суђење без кривице једног читавог народа. Теорија заједничког злочиначког подухвата је одговорност без граница коју неовлашћено примењују тужилац и судије Хашког трибунала. Према томе, Хашки трибунал има својство политичке, а не правне институције и он је у функцији америчке политике, финансиран од стране Сједињених Америчких држава и приватних компанија. Тај Трибунал није осудио НАТО злочине почињене над Савезном Републиком Југославијом, нити је покренуо, као што су претходници рекли, ниједан кривични поступак против зликоваца и банде која је напала Савезну Републику Југославију.

Хашки трибунал је једна болесна правосудна установа која нема везе са међународним правом и он се не може сматрати као међународни суд и извором закона, односно било какве правде. Његова права мајка при оснивању била је Мадлен Олбрајт, која је годинама враћала дуг Србима у знак захвалности за гостопримство које су јој у Србији својевремено пружали Срби. Зато треба рећи да је Хашки трибунал у ствари политички трибунал без икаквих моралних вредности везаних за идеју правде. Он је био и остао слуга америчке владе која се завела у нову назовимо хуманитарну идеологију. Да је Хашки трибунал селективно подизао оптужнице против лица у бившој Савезној Републици Југославији, најбоље се може видети на следећем примеру. Хашки трибунал је онован 1993. године, а све до фебруара 1996. године Хашки трибунал није успео да открије и пронађе ниједног ратног злочинца међу Хрватима и босанским муслиманима, који су починили на хиљаде злочина против српског народа, а протерали су са те бивше територије Савезне Републике Југославије преко 800.000 Срба, а на десетине, као што сам рекао, поклали су и побили и стрпали у масовне гробнице и јаме. Зато сматрам да је једна од првих жртава међународно право.

На крају желим да кажем да сам, читајући оптужницу против др Војислава Шешеља установио да је према формулацијама и квалификацијама, дакле, термини квалификације и начин писања и кривичне пријаве и оптужнице, па чак и пресуде, ја радим годинама у правосуђу и знам, све је то фразеологија и све су то дефиниције наших домаћих издајника. Ово није могла да смисли Карла дел Понте. Ово нико други није могао да смисли ни да конструише него бивши полицајци, Удба и остали који су дошли 5. октобра на власт. Они су писали оптужницу против Војислава Шешеља. Искључујем било кога другог.

Даме и господо, када је у питању поступак према Војиславу Шешељу, међународно право прописује да нико не може бити кривично одговоран због поступака који у време извршења нису били прописани као кривично дело. А шта имамо у пракси? Шта се догађа према највећем Србину, божјем човеку? Војислав Шешељ ће бити запамћен као божји човек, највећи Србин међу свим Србима. Ако међународно право не познаје удружени злочиначки подухват и ако основни Правилник или Статут тог назовимо Међународног трибунала није прописао тако нешто као кривично дело, како може против Војислава Шешеља да буде подигнута оптужница? Иначе, др Војислав Шешељ, као генијални правник, који је завршио Правни факултет за две и по године оспорио је надлежност Хашког трибунала. Оспорио је и наведе из оптужнице коју је детаљно и прецизно оспорио и пружио контрааргументе хашком Тужилаштву да није у праву и да се не може заснивати таква оптужба јер је она измишљена, лажна и, пре свега, паушална. Оспоравање

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

надлежности Међународног суда зато што нису испуњени, не постоје, нису објашњени елементи бића кривичног дела и надлежности Међународног суда и не постоји основ индивидуалне кривичне одговорности.

У оптужници, даме и господо, ни у једном параграфу није наведено када је Војислав Шешељ то нешто кажњиво саопштио, пред ким је то саопштио, коме је издао наредбу, када, где, ко је поступао по његовој наредби, на кога је његова реч имала одлучујући значај да изврши злочин, нити било који други податак на основу кога би могло да се закључи да постоји обична или било која друга лична веза између Војислава Шешеља као личности и Шешељевог понашања и главног извршиоца било ког злочина, а поготову оних који му се стављају на терет. За подизање оптужнице, даме и господо, њено потврђивање, битисање и њен опстанак, па и евентуални почетак суђења, као минимум мора да се утврди да ли постоји основана сумња. Нема ни основане сумње, јер у оптужници мора да се наведе, ако је неко крив – оптужује се зато и зато, што је убио тога и тога, а уз то следе докази, или је то писани доказ, или је то оружје са којим је извршено убиство или су сведоци. Овде тога нема. Па и евентуални почетак суђења, односно онај степен вероватноће да је оптужени учинио радњу која представља извршење кажњивог дела које му се ставља на терет – тога нема. Када је у питању оптужница која је подигнута против Војислава Шешеља, Тужилаштво није дошло чак ни у позицију да отвори питање основане сумње, па чак ни сумње, јер између сумње и основане сумње постоји битна разлика. Ево, да су навели да постоји бар сумња, али нема ни сумње, не отварају то питање, али ми идемо корак даље, јер се држимо међународног права, па кажемо – међународно кривично право захтева и тражи да постоји елемент основане сумње. Међутим, нема ни тога. Наиме, Тужилаштво није могло ниједном чињеницом, па чак ни уписивањем обичног податка да поткрепи оптужницу, односно није могло ни да прикаже да постоји временска, територијална, чињенична, узрочно-последична и било каква веза између Војислава Шешеља и његових речи и дела, жртава и злочина који му се стављају наводно на терет. Зар је могућа кривична одговорност саизвршилаца или помагача и подстрекача ако нема главног извршиоца.

У тексту оптужнице која је против Војислава Шешеља подигнута наводно главни извршитељ злочина је насловљен као снаге, као група, као сарадници и сличним наводима, никада као конкретна, индивидуална, одређена особа која је кажњена пред судом или се против ње води поступак пред неким националним судом у Србији или пред међународним судовима. Произлази да је тамо неко, односно неколико њих можда урадило нешто што је можда злочин, па је вероватно за то кривично одговоран Војислав Шешељ. Е, не може тако, јер они који су то урадили су вероватно по становишту наших непријатеља само Срби. Они су вероватно чули неки од његових политичких говора, видели га на телевизији или били на неком митингу његове странке па решили: ајде да га послушамо па ћемо да чинимо злочине. Каква глупост, какве неистине, какве лажи, да вас не замарам.

Живео Војислав Шешељ! Слобода Војиславу Шешељу, да га видимо што пре у Србији да преузме власт. Хвала вам.

Александар Вучић: Хвала господину Јојићу. Ја на крају желим свима да се захвалим, посебно оним најстрпљивијим, који су од јутрос од 10 сати са нама, а наравно, и вама који сте касније дошли. Хоћу посебно да се захвалим свим учесницима скупа, свим гостима, дакле, људима који су издвојили и време и труд и огромну енергију да се припреме за скуп, да дају свој значајан допринос овом скупу. Хоћу посебно да се захвалим онима који су највише помогли у овој организацији, пре свега, шефу Тима за одбрану Војислава Шешеља, Томиславу Николићу, нашем заменику председника, јер, као што рече Бода Марковић мало пре, Тома Николић је две куће поклонио у Јаши Томићу, Међи, трећу касније, поклонио четири милиона нашој деци на Косову и

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА

Удружени злочиначки подухват као правна и политичка конструкција,
посебно у оптужници Хашког трибунала против проф, др Војислава Шешеља
Сава центар, 29. маја 2005. године

Метохији, али без њега и без Српске радикалне странке ни овај Тим за одбрану не би могао да функционише онако како данас функционише. Уверени смо да ће допринети брзом ослобађању Војислава Шешеља. Хвала вам најлепше.

СЛОБОДА ШЕШЕЉУ!